

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Discocactus pugionacanthus

Foto: A. Buining

ISSN 0039-4467

**65ste JAARGANG
No. 10
OKTOBER 1986**

PHYLLO-sofie

P. VAN VEEN

We hielden eens een enquête om te weten te komen, hoe men dacht over de meest uiteenlopende zaken, betrekking hebbende op "Succulenta" en de hobby die daarin wordt beleeft. In ronde cijfers kunnen we zeggen, dat van de 3000 leden ongeveer 900 reacties binnenkwamen, dus pak weg 30%. Statistisch is dit een zeer goed resultaat en daaruit kunnen conclusies worden getrokken die een redelijke grond van juistheid bezitten. Uit dit cijfermateriaal wil ik nu eens wat conclusies tevoorschijn toveren, die onze verspreid wonende leden wel tot nadenken kunnen stemmen. In de eerste plaats blijkt, dat ongeveer één derde deel van de leden zich (nog) niet heeft aangesloten bij een afdeling, doch dat een aantal hiervan zich toch wel daartoe aangetrokken voelt. Er werd in deze enquête ook de vraag gesteld aan verspreid wonende leden, waarom zij geen afdelingslid zijn. Dan wordt zo'n onderzoek pas goed vermakelijk door de tegenspraak die er in feite in zit. Als ik eens wat vragen op een rijtje zet met daarachter de percentages, dan ziet u toch wel, dat vele verspreid wonende leden nog niet goed erbij hebben stilgestaan, wat een afdelingslidmaatschap in feite inhoudt. Want weinig of geen belangstelling heeft 23,7%, terwijl slechts 22,8% ooit een afdelingsbijeenkomst heeft bezocht, waarvan meer dan de helft (54,8%) dit een prettige ervaring vond. Conclusie: ga in ieder geval eens naar zo'n vergadering toe. Verder zie ik tot mijn schrik, dat maar liefst 35,3% van deze ledengroep geen tijd heeft om over het gehele jaar gerekend 6 avonden voor zijn hobby vrij te maken. Je kunt het toch maar druk hebben! Tenslotte nog een enkel cijfertje uit de enquêtegegevens: 57,8% van de verspreid wonende leden woont binnen een kring van 25 km van een afdeling, dus de afstand die men moet overbruggen voor het vergaderingsbezoek kan m.i. ook geen belemmering zijn.

Tot zover ons cijfermateriaal. We kunnen de kwestie van de verspreid wonende leden ook van een andere zijde benaderen en men hoort dan o.a.: Waarom zou ik me bij een afdeling aansluiten? Ik zie er het nut niet van in, het geeft alleen maar verplichtingen, vrijheid/blijheid en dergelijke kretologie. Het doet me denken aan de vent die geen all-risk verzekering voor zijn auto wil afsluiten omdat hij uitsluitend op zondagmorgen tussen vijf en zes uur op de openbare weg rijdt. Dan heeft hij groot gelijk, evenals de man (of vrouw) die uitsluitend succulenten kweekt om erbij te zitten en ervan te genieten en die er verder niets van wil weten. Maar die wordt dan ook beslist geen verspreid lid van Succulenta. U hebt echter wél die stap gezet en u zult dus nieuwsgierig zijn naar de verschillende vormen en bloemen van cactussen en vetplanten. U zult zich wellicht aangetrokken voelen tot Noto's, Gymno's of Stapelia's. Het zal u oneindig veel moeite kosten om een dergelijke plantengroep op te zetten en steeds aan te vullen met nieuwe exemplaren. Daarvoor moet u contacten leggen met een afdeling in de buurt. U hebt - zeker als beginneling - pech bij de kweek, bij het uitzaaien en pikeren, ondanks alle schone theorielessen hierover. Welnu, de praktische ervaring kunt u slechts opdoen via de ervaren rotten in de afdelingen en deze zijn altijd bereid, u een advies te geven. De daad is dus aan **U**, verspreid wonend lid.

Wij stellen voor...

Discocactus pugionacanthus Buin. & Bred.

CARLA WOLTERS, GÜNTHER KÖNIGS EN JAN HOVENS

Onder de titel "Wij stellen voor..." willen wij 4 Discocactussen, te weten *D. pugionacanthus*, *D. pulvinicapitatus*, *D. spec. "Agua Limpa"* en *D. latispinus*, nader onder uw aandacht brengen. Aan deze serie werken mee: Günther Königs, verantwoordelijk voor de plantbeschrijving, Carla Wolters, die de serie zal voorzien van fraaie pentekeningen en Jan Hovens, die zorg draagt voor een aanvullend gedeelte.

In 1972 ondernamen A. Buining en L. Horst één van hun gezamenlijke tochten op zoek naar groeiplaatsen van cactussen. Zij bezochten groeiplaatsen van al bekende soorten maar vonden ook vele populaties van nog onbekende taxa. Een van deze vondsten is later door Buining en Brederoo beschreven als *Discocactus pugionacanthus*.

Plantgegevens

Lichaam enkelvoudig, gedrukt bolvormig, 14 cm ϕ , groen.

Cephalium gedrukt bolvormig, met cremegele wol, 4 cm ϕ .

Ribben 11; areolen ovaal, eerst met gelig tot lichtbruin wolvlit, later kaal, ca. 3 per rib; dorens dolkvormig, eerst hoornkleurig, later lichtrose tot lichtgrijs.

Bloemknop lichtgroen; bloem buisvormig, naar boven iets trechtervormig, kaal, wit.

Vrucht knotsvormig, bijna wit.

Zaden helmvormig, glanzend zwart, 1,4-1,7 mm lang en 1,4-1,6 mm breed.

De soort komt voor in het noordelijk deel van de Chapada do Diamantina en het gebied ten westen van Fruta de Leite, in de staat Minas Gerais, Brazilië, groeiend tussen wit gesteente op een hoogte van ongeveer 950 m. Het veldnummer is HU 462.

Op dezelfde groeiplaats komen nog een aantal cactussoorten voor: *Micran-*

*Discocactus
pugionacanthus*

Foto A. Buining

thocereus violaciflorus Buin. & Bred., *Pseudopilocereus fulvilanatus* Buin. & Bred., *Brasilicereus markgrafii* Backbg. & Voll en een nog onbenoemde *Melocactus*.

Op de groeiplaats van *Discocactus pugionacanthus*.

Het was op 16 augustus 1981 om 9 uur 's morgens toen wij - Dr. Streckler, de heer en mevrouw van Heek en de heren Paul, Heimen en Hovens - vanuit onze auto, rijdend van Riacho dos Machados naar Salinas, een vlak terrein zagen met wat lage rotsformaties. We waren op zoek naar een groeiplaats van *D. pugionacanthus*, een soort die in de omgeving van Salinas in noordelijk Minas Gerais, Brazilië zou moeten voorkomen. Het was meteen raak; *D. pugionacanthus* groeit hier tussen het gras in het laagst gelegen gedeelte, op een oppervlakte van ca. 100 x 200 m. Dit is waarschijnlijk niet dezelfde populatie als die Buining vermeldt in zijn nieuwbeschrijving.

Discocactus pugionacanthus

Foto J. Hovens

Het terrein kan het best omschreven worden als een "wilde weide" met steenslag en veldspaat (kwartszand) en kleine rotsformaties. De temperatuur (winterperiode) was 18°C en de relatieve luchtvochtigheid 75%; het was licht bewolkt. Hoewel het hele terrein enkele hectares groot is, is het deel waar steenslag en/of kiezelstenen aan de oppervlakte liggen, betrekkelijk klein. Daar waar deze steenslag ophoudt, vinden we geen enkele *Discocactus* meer. Het aantal Disco's dat hier groeit op een oppervlakte van ca. 2 ha is moeilijk te schatten, maar ligt zeker niet boven de duizend. Hoewel dit veel lijkt is het voor een hele populatie toch weinig. Dit is typerend voor bijna alle bezochte groeiplaatsen in Minas Gerais. De planten zijn sterk gebonden aan de bodemgesteldheid; het is een licht tot half beschaduwde standplaats ten gevolge van de omringende begroeiing, die in de groeiperiode bovendien zorgt voor een hogere luchtvochtigheid.

De bodem kan worden omschreven als mineraalhoudend met geen of weinig humus. De bodem bestaat uit een dikke laag veldspaat (lijkt op zilverzand) en is afgedekt met "kiezelstenen". In zo'n soort bodem wordt een teveel aan water snel afgevoerd maar hij blijft toch voldoende lang vochtig door de afdekking met deze "kiezelstenen" die een snelle verdamping tegengaan. Door de natuurlijke "zetting" van deze bovenlaag lijkt het alsof de grond is bezet met mozaïek.

Daar waar rotsblokken boven het maaiveld uitstaken groeiden eveneens *Micranthocereus violaciflorus*, fraaie Bromelia-achtigen en kruidachtige planten. Mijn eerste Braziliëreis was zoals de meeste "cactussafari's" gericht op het bezoeken van zoveel mogelijk groeiplaatsen. Achteraf is het jammer dat we geen bodemmonster hebben genomen en zelfs niet de pH ter plekke hebben vastgesteld. Ik denk dat deze gegevens te zamen met wat meer aandacht voor de begeleidende flora erg belangrijk zijn voor het welslagen van het kweken van onze cultuurplanten. Bij mijn volgende reis zal dit zeker één van de hoofdpunten vormen waar mijn aandacht naar uit zal gaan.

Dorpstraat 36, 6082 AP Buggenum

Hammersteinstrasse 21, 4150 Krefeld, BRD

Markt 10, 5973 NR Lottum

* * *

Sedum atratum L.

J.J. DE MORREE

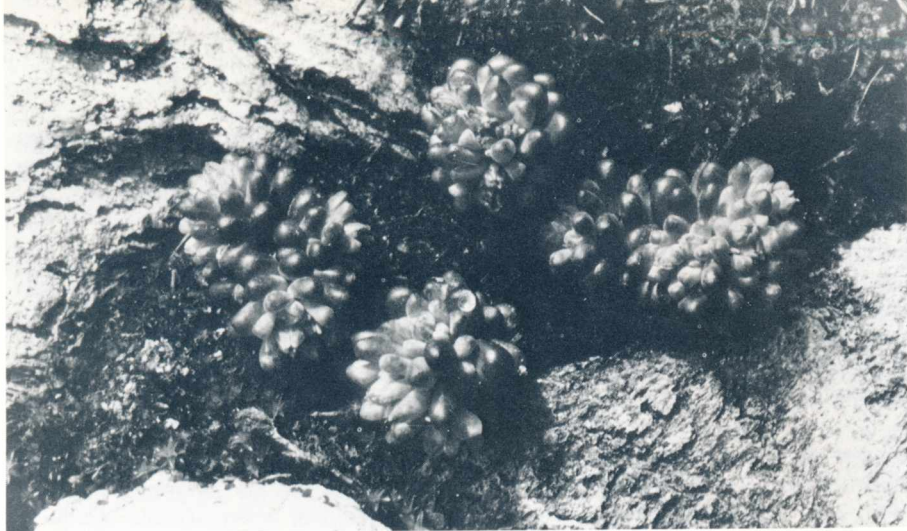
Wanneer we aan groeiplaatsen van succulenten denken gaan onze gedachten uit naar zand- en rotswoestijnen zoals de Sonora-woestijn, kiezelvelden in zuidelijk Afrika of een interessant eiland als Madagascar. Niet direct zullen de Europese Alpen als een succulentenwereld in onze voorstelling opduiken. Toch heeft het hooggebergte lokaal dusdanige klimatologische omstandigheden, dat er een succulente flora huist. Zelfs de grazige alpenweiden zijn een groeiplaats voor diverse vetplanten. De grote rotsblokken in die weiden, met hun verweringspleten en kleine kommetjes met humus, zijn bij uitstek een plaats waar zich planten kunnen ontwikkelen die gespecialiseerd zijn in het doorstaan van hitte en droogte. Zeer bekend zijn de grote pollen met spinraghuislook, *Sempervivum arachnoideum* L., en het welig tierende wit vetkruid, *Sedum album* L.

Op de weidebodem zelf hebben kleine sedums en sempervivums weinig kans, omdat de rijke bladdragende vegetatie ze zodanig overschaduwet dat ze verdrongen worden. Op rotsen hebben welig groeiende grassen en kruiden geen kans en zo zijn de rotsoppervlakten een wijkplaats voor de kleine

*Sedum
atratum*

Foto's van
de schrijver

Groepje *Sedum atratum* in een met humus gevulde rotsspleet

vetplanten, die hier maar weinig concurrenten tegenkomen. Een andere, maar niet direct voor de hand liggende groeimogelijkheid is de weg omhoog naar de eeuwige sneeuw. Tijdens mijn klimvakanties ben ik regelmatig een klein vetplantje tegengekomen dat mijn belangstelling trok. Op de morenehellingen van gletsjers en op kale, geëxponeerde puinhellingen, waar nog maar weinig planten gedijen, groeit de kleine *Sedum atratum* L., op een hoogte van 1800 tot 3000 meter. De Flora van Graubünden zegt er o.a. het volgende van: "S. atratum ist die einzige einjährige Nivalpflanze, die fast ausschließlich Schutthalden, offene Grusboden und Felsritzen bewohnt". (S. atratum is de enige eenjarige hooggebergteplant die bijna uitsluitend puinhopen, open rotsachtige bodems en rotsspleten bewoont.)

De rozetten van ongeveer 2 cm in diameter bestaan uit rolronde blaadjes en zijn blauwgroen bij de nieuwgroei, maar meestal is de plant als geheel roodbruin overwaasd. De rode verkleuring is een aanpassing aan de sterke lichtintensiteit op grote hoogte. Een oude maar ongeldige naam duidt ook op de roodbruine kleur: *Sedum rubens* Wulf. Als de bloemstengel zich ontwikkelt rekt het plantje zich tot 4 à 5 cm hoogte. Het toont dan de kleine stervormige bloemen waarvan de kleur varieert van lichtgeel tot donkeroranje met een bruine middenstreep op de afzonderlijke bloemblaadjes.

De planten hebben een korte groeiperiode omdat de sneeuw maar een paar maanden van de hellingen verdwijnt. Pas in mei of juni komt de kale grond bloot. Waar de grond geen kalk bevat, kan S. atratum overigens niet groeien en daardoor is de plant niet aanwezig buiten de alpenketens met kalkhoudend gesteente.

Een andere plant die tot op grote hoogte (tot 4200 m) voorkomt - de gletsjer-anemoon - heeft ook sappig verdikte blaadjes en bloemstengels. Waarom "kiezen" hooggebergteplanten voor een succulente groeiwijze? De grond waarin ze wortelen is vaak doornat van het smeltwater. De nachtvorst die na elke dag weer intreedt pleit ook niet voor succulente groei (door een hoge zoutconcentratie in de bladeren wordt bevroering overigens voorkomen). Daarbij staat er ook vaak een behoorlijk straffe wind, die voorkomt dat er zich een vochtig microklimaat rond de planten vormt. Misschien is er een analogie met het menselijk lichaam dat wordt blootgesteld aan grote hoogte. Op dat niveau heeft de mens door de ijle droge lucht een veel sterker vochtverlies dan op zeeniveau. Bij Himalaya-expedities moeten de deelnemers wel 6 liter water per dag tot zich nemen om uitdrogen te voorkomen.

Ik heb een aantal sedums meegenomen om ze een plaatsje te geven in mijn rotstuin. Daar bleek dat de plantjes in de herfst afsterven. Dat had ik ook uit de Alpenflora kunnen opmaken, maar daar had ik overheen gelezen. In de flora staat vermeld dat de planten aan het einde van de zomer een grote hoeveelheid zaad produceren om het voortbestaan te garanderen. Hoewel kiemplantjes in oktober al in groten getale rond de moederplanten opkomen gaan er in de Alpen door de langdurige vorst en het dikke sneeuwdek een groot aantal verloren. Het volgende jaar vond ik inderdaad nog een aantal *S. atratum* tussen de *Sempervivums*. De rode kleur kwam echter niet terug, wat te verklaren is door de veel lagere lichtintensiteit op zeeniveau. De Hollandse slakken en de andere klimatologische omstandigheden hebben ervoor gezorgd dat ze niet jaren achtereen weer zijn opgekomen. Al met al geen plantje dat op eenzame hoogte op de liefhebberslijsten zal prijken, maar toch een aardige succulent om eens ontmoet te hebben.

Literatuur:

Braun-Blanquet, J. en E. Rübél, Flora von Graubünden, Verlag Hans Huber
Hegi, G., H. Merxmüller und H. Reisigl, Alpenflora, 25e druk, Verlag Paul Parey
Landolt, E., Unsere Alpenflora, Verlag Schw. Alpenclub.

Koningin Emmalaan 23,
2263 HM Leidschendam

* * *

Sulcorebutia menesesii var. **kamiensis** Brederoo & Donald (slot)

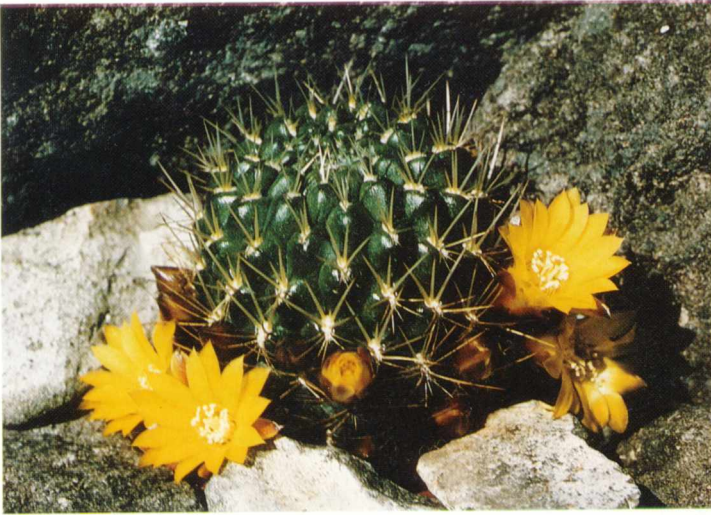
A.J. BREDEROO en J.D. DONALD

Het is aantrekkelijk om voor te stellen *S. breviflora* samen te voegen met de andere geelbloeiende *Sulcorebutia*'s die ten noorden en ten westen van de stad Cochabamba voorkomen. De zaden van beide groepen, evenals hun bloemmorfologie, vertonen veel overeenkomst. Toch moet hier enige voorzichtigheid worden betracht bij een zo ingewikkeld en klein geslacht als *Sulcorebutia*.

De geelbloeiende *Sulcorebutia*'s uit dit gebied hebben bovendien een aantal eigenschappen gemeen met de meest noordelijke groep van het geslacht *Weingartia* Werd., met als type *W. neocumingii* Backbg. (Dit roept natuurlijk de vraag op of deze *W. neocumingii*-groep echte *Weingartia*'s omvat of dat de soorten tot de *Sulcorebutia*'s moeten worden gerekend).

Bij de Hacienda Choro groeit een andere interessante plant, door Cardenas beschreven als *Rebutia glomeriseta* en door Ritter ondergebracht in het geslacht *Sulcorebutia*. Deze plant verenigt in zich een aantal kenmerken van de geslachten *Rebutia*, *Weingartia* en *Sulcorebutia*. Ze schijnt niet nauw verwant te zijn met haar buur *S. menesesii*, maar eerder een geïsoleerd taxon. De plant is ook niet opnieuw verzameld na de ontdekking in 1949 door E. Rocha. Naar het zich laat aanzien zou ze best in het geslacht *Weingartia* geplaatst kunnen worden, meer specifiek in de *W. neocumingii*-groep, want de zaden en de bloemen komen hiermee opmerkelijk goed overeen. Verdere studie is vereist aan de hand van materiaal van de vindplaats. Het kon eerder een geval zijn van convergentie dan van strenge fylogenie.

S. muschii en *S. menesesii* var. *kamiensis* zijn zeer nauw verwant en vertegenwoordigen waarschijnlijk slechts hoger voorkomende vormen van dezelfde soort. De drie taxa zijn gemakkelijk van elkaar te onderscheiden. De var. *menesesii* is gekenmerkt door haar afgeplatte habitus en sterk teruggebogen donkerbruine dorens, die de plant bedekken. De twee andere taxa hebben afstaande, krachtige dorens en zijn bolvormig tot kortcylindrisch van habitus.

*Sulcorebutia
muschii*
R 607

Foto J. Donald

S. menesesii var. *muschii* heeft de sterkste dorens en maakt veel zijspruiten, in tegenstelling tot *S. menesesii* var. *kamiensis*, die minder spruit. De bloemkleur van de soort wordt donkerder van *muschii* naar *kamiensis*; de laatste vertoont zelfs diep oranje- tot rode bloemen.

Tussen de al relatief grote zaden van deze groep zijn de zaden van de var. *kamiensis* het grootst.

Voor de volledigheid volgt hier nog een overzicht van de synoniemie, waarbij tevens twee combinaties zijn doorgevoerd.

Sulcorebutia menesesii (Card.) Buin. & Don.

Sukkulentenkunde 7/8, p. 96, maart 1963.

Bas.: *Rebutia menesesii* Cardenas.

Cact. & Succ. J. Amer. 33:4;115, augustus 1961.

Sulcorebutia menesesii var. *muschii* (Vasq.) Don. nov. comb.

Bas. *Sulcorebutia muschii* Vasq.

Succulenta 53 (3): 43, maart 1974.

Sulcorebutia menesesii var. *kamiensis* Bred. & Don. var. nov.

Type: Lau 974, gedeponerd in het herbarium van Kew.

Sulcorebutia kruegeri (Card.) Ritt.

Nat. Cact. & Succ. J. 16: 4; 79, december 1961.

Bas. *Aylosteria kruegeri* Card.

Cactus 13:57;257, december 1957.

Sulcorebutia kruegeri var. *hoffmanniana* (Backbg.) Don. nov. comb.

Bas. *Lobivia hoffmanniana* Backbg.

Die Cactaceae III, p. 1434, 1959.

Sulcorebutia hoffmanniana (Backbg.) Backbg.

Kakteenlexikon, p. 415, 1966.

Plant description

Body: Globular to subcylindric, becoming caespitose with age, upto 70 mm in diameter and 60 mm in height for individual heads. The epidermis is usually a dull green to bronzed mauve but in cultivation lighter green cultivars can be seen. The plant develops a thickened divided taproot system. **Ribs:** The 18-24 ribs are slightly spiralled and resolved into large ellipsoidal tubercles upto 12 mm long by 8 mm wide and 5 mm high at maturity. **Areoles:** These are set on the upper ridge of the tubercle and are upto 8 mm long and 1.8-3 mm wide at their apex

narrowing to almost a point at their base and are set in a groove that extends from the furrow that runs from the two upper adjacent tubercles to the two lower adjacent tubercles; white or cream to light brown felted and 5-8 mm apart. **Spines:** Only radials are present, porrect, subulate, in 8-10 lateral pairs, upto 40 mm long for the uppermost and only 5 mm long for the lowest pair; golden brown or white to yellow tipped brown in colour, or wholly white. Some clones have considerably shorter spines. All the spines are flexibel. **Bud:** Arises from lower areoles, conical in shape and brown scaled. **Flower:** Upto 35 mm long by 35 mm wide at anthesis but often smaller 28 mm long by 24 mm wide, funnellorm with spatulate perianth segments, usually orange or yellow in colour with darker orange margins and tips; lighter, more yellow flowers have been observed as well as deep orange-red to red on different clones. Pericarp 4 mm by 4.5 mm wide, brown with round pointed scales with fine white hairs in the scale axils; receptacle 11 to 15 mm long, 12 mm wide at corolla, 4 mm wide at base, covered by oval spatulate scales 2.5 to 14 mm long, 2.5 to 5 mm wide, brownish in colour; outer perianth segments spatulate with a minute tip-tooth, ca. 17 mm long, 5 mm wide usually orange-yellow, rarely pale yellow or deep orange-red; inner perianth segments similar, 16 mm long and 4.5 mm wide or less (3 mm); style white, 9 mm long and 0.7 mm thick, with 6-lobed stigma, lobes 4.5 mm long and pale yellow to white; filaments arranged in 6 wreaths, the lowest 5 mm long, the upper 3 mm long with yellow anthers 0.8 mm long; nectary an open chamber at the base of the receptacle not occluded by the emergent style. **Fruit:** Flattened globose berry upto 7 mm in diameter, orange-brown in colour with small brown triangular scales with minute fine white hairs hidden in the scale axils, often curly. **Seed:** Cap-shaped with a verrucose testa, dull or matt brown-black with an ochre coloured arillus coat; hilum egg-shaped, light ochre in colour, somewhat depressed. The funiculus development belongs to the 'kruegeri/mentosa' group of the Brederoo Classification of Sulcorebutia seeds.

Literatuur:

FRITZ G.: Notities betreffende de verwantschap van *Sulcorebutia arenacea* (Card.) Ritt. (in drie delen) *Cactus* (Belg.) I, 14 (1) 8-11 jan. 1982. - II 14 (3) 33-37, mei 1982. - III, 14 (5) 65-70, september 1982.

OESER R.: *Sulcorebutia breviflora* - viele Namen, eine Art? *ZAG, Echinopseer Informationsbrief* 1984 p. 10-12.

Gillis Steltmanstraat 38, 1067 NP Amsterdam
29, George V. Avenue, Worthing, West Sussex, BN 11 5SE, Engeland

* * *

Overpeinzigen van een beginnend liefhebber

B. KAHMANN

Zoals verreweg de meeste leden van Succulenta ben ook ik wat je noemt een beginner, of als u wilt een 'liefhebber'.

Hoe komt zoiets? In mijn geval is mijn vrouw de schuldige. Zo'n 20 jaar geleden kreeg zij van iemand een cactusje; het ding werd op onze nog wat kale vensterbank gezet (we waren pas getrouwd) en in de loop der jaren kwamen er enkele bij. Waarschijnlijk door stom geluk of dank zij haar groene vingers gingen de planten niet dood. Toentertijd mocht ik ze nog niet erg. De gordijnen bleven er aan hangen, de bezoekers vonden ze stom en vaak greep een van de kindertjes erin. Zoontje Michiel kreeg er zelfs een op zijn hoofd, zodat het ventje wel een egel leek en brulde als een (stekel)varken.

Langzaam aan raakte mijn vrouw echt in de ban van de cactus; ze ging boekjes aanschaffen en begon fors planten te kopen. Officiële namen interesseren haar (nog) niet, wel had ze allerlei troetelnaampjes bedacht, bijvoorbeeld Basje, Hersen, Toorts, Rotsje, Storm en zelfs Penisje.

Plotseling, zo'n 4 jaar geleden, patsboem! kreeg ook ik de beruchte succulentenziekte en was er geen houden meer aan. Een bescheiden kasje werd in de tuin gezet, meer boeken werden gekocht en via een kennis werden we lid van Succulenta. We bezochten diverse winkels en kwekers, bekeken vele hortus-kollekties en gingen zelfs naar een tentoonstelling in Frankfurt.

Dat eerste kasje is inmiddels vervangen door een vrij grote kas die keurig in tweeën is gedeeld, de ene helft voor mijn vrouw en de andere voor mij. Al zijn onze voorkeuren niet precies hetzelfde (zij uitsluitend cactussen, ik meer de overige succulenten) toch is het ontzettend leuk zo'n hobby samen te

kunnen doen en vaak tot diep in de nacht samen over onze lieverds te kunnen praten. Graag wil ik 'n volgende keer wat meer schrijven over het hoe en wat aan onze kollektie, onze opvattingen en methodes.

P.S. Dat eerste cactusje van mijn vrouw leeft nog steeds en blijkt een *Noto-cactus* te zijn, met inmiddels de respectabele hoogte van 45 centimeter! (*Eriocactus leninghausii*? Red.).

(her)kent U dat nou ook...?

De ergernis als de weersverwachting weer eens niet blijkt te kloppen, zodat je beter niét had kunnen gieten...

De nieuwsgierigheid als je iets onbekends hebt gekregen of gekocht en je in boeken gaat neuzen om te kijken wat het precies is, hoe en waar het groeit en wat voor bloemen je kunt verwachten...

De angst voor de luizen, de zwartrot, de spint, de regen, de temperatuur...

De verbijstering die je bekruipt als 'leken' in je kas komen met opmerkingen als: "Dat is zeker een buitenlandse plant" en "Hé, aan die cactus zit nog geitenhaar"...

De spanning of die knoppen het nog halen vóór de herfst...

De aarzeling bij het kiezen, je wilt ze allemaal kopen en je vecht met je gevoel en je budget...

De onzekerheid doe ik het wel goed... geef ik deze schoonheid teveel of juist te weinig water... zal ik al verpotten of toch nog een tijdje wachten...

De voldoening als er nieuwe knoppen komen... als minuscule zaadjes kiemen... als eindelijk nieuwe wortels zichtbaar worden...

De vreugde van een moeilijke maar fantastische hobby...

Rembrandtlaan 29, 1272 GM Huizen

* * *

Mesembryanthemaceae (LIV)

FRANS NOLTEE & ARIE DE GRAAF

83. *Namaquanthus* L. Bolus

(afgeleid van Namaqualand en het Griekse woord anthos = bloem).

De familie Mesembryanthemaceae bevat een klein aantal geslachten die op grond van hun botanische kenmerken niet ondergebracht kunnen worden in één van de groepjes van planten waarin de onderfamilies zijn opgesplitst. Al de betreffende geslachten zijn monotypisch, dus slechts één soort omvatend.

Namaquanthus is zo'n geslacht, met als enige soort ***N. vanheerdei***. Oorspronkelijk werd ***N. farinosus*** ook tot *Namaquanthus* gerekend, doch voor deze plant werd later het geslacht ***Wooleya*** opgesteld. Tussen de bouw van de zaaddozen bestaat een gering verschil, terwijl ook de verschijningsvorm van de planten onderling afwijkt. Dit was voor Dr. L. Bolus aanleiding een nieuw geslacht te scheppen. Nu was mevrouw Bolus sterk in het opstellen van nieuwe geslachten aan de hand van soms minimale verschillen en door botanici worden dan ook sommige van haar creaties in twijfel getrokken. Gelukkig hoeven we (en kunnen we) ons niet veel aan te trekken van

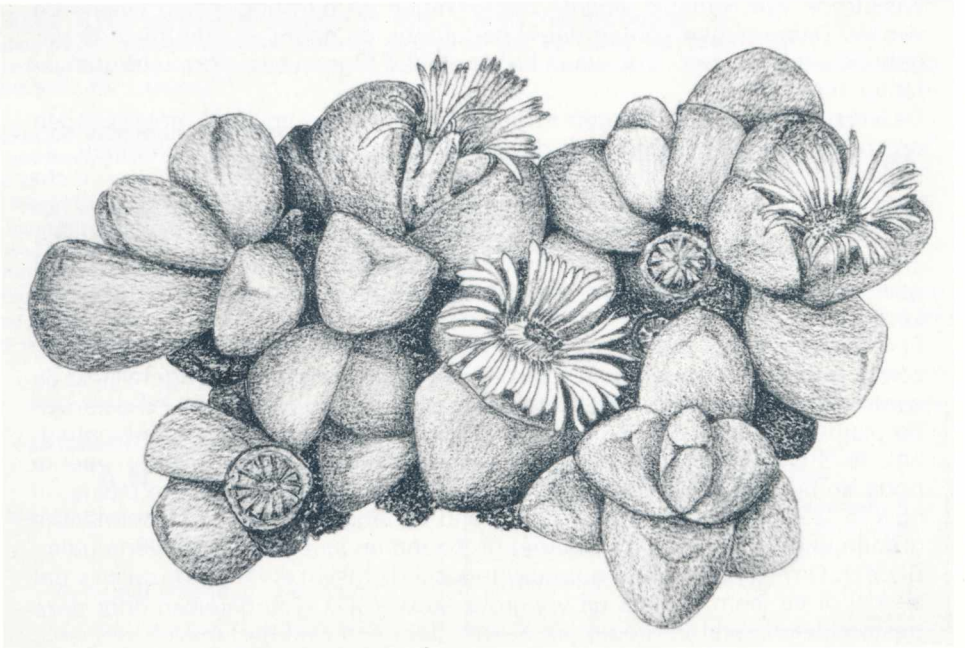
*Namaquanthus
vanheerdei*

Naar een afbeelding
in Herre, *The Genera
of the Mesembryan-
themaceae*

Tekening A. de Graaf

Namibia ponderosa

het gekrakeel over al of niet bestaande kleine verschillen tussen geslachten of soorten. Voor ons is veel meer van belang het uiterlijk en de cultuur van de planten.

Namaquanthus vanheerdei behoort tot de zogenaamde struikmesems. De hoogte kan tot 30 cm bedragen en het stevige struikje heeft dicht opeenzittende, cilindervormige bladeren die aan de bovenzijde enigszins afgeplat zijn. De kleur van de bladeren is dof blauwgroen, waartegen de helder roze tot purperachtige bloemen prachtig afsteken. De stammetjes zijn op latere leeftijd omgeven door verdroogde resten van oude bladeren.

De cultuur is gemakkelijk en komt overeen met die van andere struikvormige Mesems. Zij mogen echter niet de gehele zomer buiten staan. Alleen in een droge, warme en zonnige periode kunnen de planten in de tuin of op een zonnig balkon geplaatst worden.

Het verspreidingsgebied is ook voor deze plant vrij klein en bevindt zich bij Steenbok in Klein Namaqualand, Kaapprovincie. Zijn standplaats in de natuur wijst erop dat de plant in de cultuur spaarzaam begoten moet worden.

84. **Namibia** Dinter et Schwantes

(genoemd naar de Namib-woestijn in Namibië).

Namibia's hebben dikke, in doorsnee min of meer driehoekige bladeren, overdekt met een witachtig-grijs waas. De planten groeien door vertakking aan de basis uit tot compacte groepen. Veel gelijkenis vertonen zij met sommige soorten uit het geslacht *Gibbaeum*. Vanuit botanisch gezichtspunt zijn ze daarmee echter niet nauw verwant. De bouw van de zaaddozen is sterk van elkaar afwijkend. Het, nauw aan *Juttadinteria* en *Dracophilus* geliëerde, geslacht *Namibia* is afkomstig uit de omgeving van Lüderitz in het zuidwestelijke deel van de Namib-woestijn. De leefomstandigheden ter plaatse zijn van dien aard dat de planten uit dit kleine geslacht zich geheel hebben aangepast aan de aldaar heersende extreme droogte. Er valt langs de kuststrook van Namibië slechts zelden regen en dan nog alleen tijdens de winter. Daarentegen komen dauw gedurende de nacht en (zee)mist op uitgebreide schaal voor. Ook waait het er altijd, hetgeen een extra uitdrogingsfactor betekent.

De verzorging van de planten in onze kassen levert vrij veel moeilijkheden op; het is welhaast ondoenlijk de ideale omstandigheden te scheppen. Zij verlangen een droge, zeer zonnige standplaats waar constant verse lucht wordt aangevoerd. Voorts slechts gedurende een korte periode, tijdens het groeiseizoen, een enkele keer een geringe hoeveelheid water. De gemiddelde jaarlijkse regenval rond Lüderitz bedraagt ongeveer 10 mm! Daarnaast is het gewenst en zelfs noodzakelijk de planten, op zonnige dagen, ruim te nevelen.

Een lichtpuntje met betrekking tot de verzorging is dat Namibia's bij ons in de zomer groeien. De moeilijkste tijd voor deze planten is bij ons ongetwijfeld de winter. De temperatuur mag niet te lang of te vaak beneden 15 °C dalen en de planten dienen volkomen droog gehouden te worden. De luchtvochtigheid is 's winters in onze kassen in het algemeen voor deze planten veel te hoog en het is aanbevelenswaardig de planten op een zeer lichte plaats, in huis te laten overwinteren. Als potgrond verlangen zij een zeer doorlatend grondmengsel van leem of klei met grof zand en steensplit in de verhouding 50:50. Om te voorkomen dat het mengsel dichtslibt is het noodzakelijk dat de klei of de leem bestaat uit vrij grove stukjes. Dit is te bereiken door deze bestanddelen eerst te drogen en daarna door een zeef met mazen van circa

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: H. Masman, Zunaweg 10, 7466 PR Zuna. Tel.: 05480-13466.

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.

2e Secretaris: F. van Leeuwen, Romer 6, 5971 PD Grubbenvorst. Tel.: 077-822316.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodienst t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088.

Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: Fr. van Leeuwen, Postbus 2706, 5902 MA Venlo. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap, tevens propagandafolders. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor leden elders wonende leden f 45,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritschhof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Foto-redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.

Rubrieksmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen, H. van Wortel en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: Fr. van Leeuwen. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 z/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: H.M.S. Mevissen, Dinantstraat 13, 4826 LH Breda. Tel.: 076-875076.

Ruilen zonder Huilen: H. Leusink, Griftweg 15, 6745 XD Ede. De Klomp. Tel.: 08387-1794.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Catalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELLEN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 4e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.

2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk.

3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.

4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie en bestellen bij: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088 of door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Bennekom onder vermelding van het gewenste artikel.

CACTUSSEN - SUCCULENTEN KWEKERIJ

A.N. BULTHUIS

3945 BC Cothen - Groenewoudseweg 14
tel. 03436 - 1267

Geopend maandag - zaterdag

Bijzondere botanische planten, speciaal
cactussen en andere Succulenten.

KWEKERIJ PIETERS, Hamweg 6,
9623 PB Lageland (tussen Groningen
en Slochteren). Tel.: 05981-204.

Geopend: van di. t/m za.

EVENEMENTEN

- 30 oktober : Tentoonstelling Plant en Dier. Info in het augustusnummer.
21-30 november : Vivoka 86. Info in het septembernummer.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Arnhem:

- 13 november : Lezing door Dhr. v.d. Wouw over Monocotylen.
Plaats: Zaal van de speeltuinvereniging "Tuindorp" achter het pand Flora-
laan 18 in Wageningen. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Dordrecht:

- 5 november : Lezing door Dhr. Bakelaar over mesems.
Plaats: Zaal de "Rank", Dubbelsteijnlaan 70, Dordrecht. Aanvang: 19.30.

Afd. Eindhoven:

- 3 november : Dialezing en huldiging van twee zilveren jubilarissen.
Plaats: Gemeenschapshuis "De Schalm", O.L. Vrouwendijk 31, Meerveldho-
ven, Veldhoven. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Flevozoom:

- 20 oktober : Lezing door nog onbekende spreker.
17 november : Lezing door Dhr. Veerman en Dhr. Schipper over resp. Astrophytum en au-
tomatische regeninstallaties. Plant v.d. maand: Neochilenia.
Plaats: Gr. v. Prinsterer-school, Verkeersweg 51, Harderwijk. Aanvang:
20.00 uur.

Afd. Fryslan:

- 11 november : Jaarvergadering en bespreking van het programma voor 1987.
Plaats: Café-Rest. "Sportpark", Schans 11A, Heerenveen. Aanvang: 19.30
uur.

Afd. Gorinchem-Den Bosch:

- 10 november : Bijeenkomst in zaai "De Prins".
Plaats: Herberg "De Prins", Hoogstraat 50, Berlicum. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Gouda

- 20 november : Lezing door Dhr. Noltee over Yemen.
Plaats: "Het Brandpunt", Turfmarkt 58, Gouda. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Groningen:

- 20 november : Lezing door Dhr. Wiebe Bosma over "Asclepiadaceae".
Plaats: Bovenzaal van de Hortus te Haren. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Den Helder:

- 8 november : Lezing door Dhr. W. Sterk uit Helmond over Mesems.
Plaats: Kantine van de gemeentelijke plantsoenendienst, Soembastraat 83,
Den Helder. Aanvang: 13.45 uur.

Afd. Hoeksche Waard:

- 13 november : Dia's van Dhr. Koesveld, gevolgd door een quiz. Op deze avond wordt u ook
gevraagd om de resultaten mee te brengen van de zaaiwedstrijd.
Plaats: Natuurcentrum bij de rijkshaven in Numansdorp. Aanvang: 20.00
uur.

Afd. Hoogeveen:

- 5 november : Jaarvergadering. Plant v.d. maand door Freek v.d. Linde.
Plaats: Hotel Muller, Paltz 7, Beilen. Aanvang: 19.30 uur

Afd. Rijn- en Delfland:

23 november : Dialezing door Dhr. v. Steensel over Mamillaria's.
Plaats: Sporthal "Zuidhaghe", Melis Stokelaan 1201, Den Haag. Aanvang
19.45 uur.

Afd. Tilburg:

10 november : Bijeenkomst met eigen inbreng van de leden.
Plaats: Wijkcentrum "De Kasteelhoeve", Hasseltstraat in Tilburg. Aanvang:
20.00 uur.

Afd. IJsselstreek:

31 oktober : Discussieavond over succulenten. Vervolg van maart.
Plaats: Zutphen.

Afd. Zeeland:

24 oktober : Bijeenkomst met ruil- en verkoopbeurs. Plant v.d. maand Thelocactus.
14 november: Bijeenkomst met als plant v.d. maand Neoporteria door
Dhr. Antheunisse.
Plaats: Het zaaltje van de Thomaskapel aan de Vrijlandstraat te Middel-
burg. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zwolle

23 oktober : Onderwerp van deze avond is "enten". Verder is er een onderlinge planten-
verkoop.
Plaats: Gebouw van de "Nederlandse Protestanten Bond", Thorbecke-
gracht 11, Zwolle. Aanvang 19.30 uur. Voor meer info Willemien Adams, tel.
038-227259.

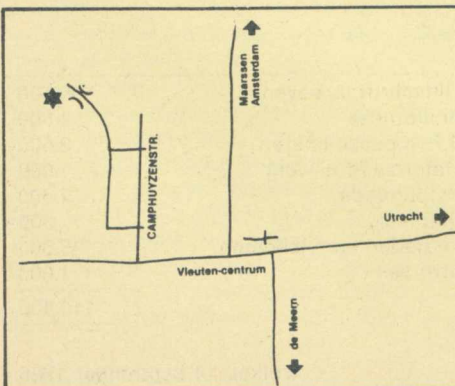
DE KALENDER VOOR 1987 IS TE KOOP.

In samenwerking met de Belgische cactusvereniging is ook voor 1987 weer een fraaie cactuskalender gedrukt.

Deze kalender zal op de komende Algemene Vergadering te koop zijn voor een prijs van slechts f 6,-.

U kunt de kalender ook bestellen door overmaken van het gewenste bedrag onder vermelding van: "kalender 1987", op giro 680596 t.n.v. Succulenta Volk. Door de hoge verzendkosten gelden dan de volgende prijzen:

Een kalender	: f 11,00
Twee kalenders	: f 9,00/stuk
Drie tot vier kalenders	: f 8,00/stuk
Vijf kalenders	: f 7,50/stuk
Zes kalenders	: f 7,25/stuk
Zeven of meer kalenders	: f 7,00/stuk

NIEUW

NIEUW

cactuskwekerij

J. FOKKER

Haarpad 38, Vleuten

*Duizenden cactussen
wachten op U.*

**Geopend: alleen op zaterdag
van 10 tot 17 uur.**

**EERSTE ALGEMENE NAJAARSVERGADERING OP 1 NOVEMBER 1986
UITNODIGING**

aan: De Ereleden van Succulenta.
De Leden van Verdienste van Succulenta.
De Leden van het Bestuur van Succulenta.
De Vertegenwoordigers van de Instellingen van Succulenta.
De Vertegenwoordigers van de Afdelingen van Succulenta.
De Leden van Succulenta.

Geachte Mevrouw/Mijnheer,

Bij deze nodig ik u uit om de Algemene Vergadering op 1 november 1986 in de Reehorst bij te wonen. De Vergadering begint om 11.00 uur.
Indien U, voor eigen rekening, aan de gezamenlijke lunch in de Reehorst wenst deel te nemen moet u dit voor aanvang van de Vergadering aan de receptie kenbaar maken. U kunt kiezen voor een lunch van f 12,50 of f 18,00.

AGENDA

1. Opening van de Vergadering.
2. Notulen van de vorige Algemene Vergadering. Zie augustusnummer van Succulenta.
3. Mededelingen en binnengekomen stukken.
4. Begroting 1987. De begroting vindt u elders in dit blad.
5. Openstaande vragen uit de vorige Algemene- en Ledenraadsvergadering.
Wat is de officiële positie van het Buiningfonds?
Het Buiningfonds is een instelling van Succulenta met een positie gelijkwaardig aan de andere instellingen.
Portokosten Bibliotheek.
Na overleg met de Bibliothecaris, Dhr. Magnin, heeft het Bestuur besloten om geen wijzigingen in de huidige regeling aan de brengen.
Externe propaganda.
Het plan externe propaganda is gereed. U vindt het elders in dit blad.
Stroofolder.
Deze zal op de Vergadering verkrijgbaar zijn.
Kalender.
De Belgisch-Nederlandse Kalender is gereed en zal op de Vergadering te koop zijn. Afdelingsvertegenwoordigers wordt aangeraden om voldoende kalenders voor hun afdeling te kopen. Dit om portokosten te sparen.
6. Rondvraag
7. Vaststelling van een datum voor de volgende Algemene Vergadering en sluiting.

P. Melis, secretaris

BEGROTING VOOR 1987

Contributies ± 2650 leden	93.000	Tijdschrift (z. boven)	95.500
Inschrijfgeld ± 150 leden	1.100	Bibliotheek	1.800
Verkopen	2.000	B.P. Incasso-kosten	3.000
Advertenties	3.000	Materiaal/drukwerk	1.000
Clichéfonds	6.500	Propaganda	2.500
Rente	4.500	Diatheek	300
		Vergader- en reiskosten	5.000
		Diversen	1.000
	<u>110.100</u>		<u>110.100</u>

Volkel, 14 september 1986

NOTULEN VAN DE LEDENRAADSVERGADERING GEHOUDEN OP 15 MAART 1986 IN DE REEHORST TE EDE.

Aanwezig: Mevr. Verduin, Dhr. van Kampen, Dhr. Uil, het voltallig Bestuur, de beheerders van: Ruilen Zonder Huilen, Bibliotheek, Diatheek.

De vertegenwoordigers van: Achterhoek, Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Brabant-België, Delfzijl, Den Helder, Dordrecht, Eindhoven, Fryslân, Gooi en Eemland, Gorinchem/Den Bosch, Gouda, Groningen, Hoogeveen, IJsselstreek, Kennemerland, Leiden, Nijmegen, N. en Midden-Limburg, Rijn- en Delfland, Tilburg, Utrecht, Zeeland, Zuid-Limburg.

Afwezig: De beheerder van het Clichéfonds, Dhr. Pullen, Dhr. Groot-Scholte. De vertegenwoordigers van: Haarlem, Noord-Oostpolder, Rotterdam, Voorne- Putten en Rozenburg, West-Friesland, Zaanstreek en Zwolle.

NOTULEN.

1. De Voorzitter opent de vergadering om 11.00 uur.
2. Notulen vorige vergadering. Gevraagd wordt of de herdenking van Dhr. Bommeljei in de notulen kan worden opgenomen. Hiervoor wordt gezorgd.
De notulen van de Ledenraadsvergadering behoeven volgens de statuten niet in Succulenta te worden gepubliceerd.
3. Mededelingen.
  - a. Er is tijdens de vergadering een pakket verenigingsmiddelen te koop voor f 100,-.
  - b. Vanuit de Belgische verenigingen is het verzoek aan Succulenta gericht om deel te nemen aan de uitgave van een kalender voor 1987.
  - c. Er zijn nog steeds onvoldoende foto's voor de strooifolder. De foto's moeten van gelijk formaat zijn en iets zeggen over de hobby. Info bij Dhr. F. Maessen.
  - d. Het plan "Externe Propaganda" zal op de najaarsvergadering gereed zijn.
4. Financieel verslag 1985.
  - a. De portokosten van de bibliotheek zitten in post 2.02.
  - b. Wat is de officiële status van het Buiningfonds en kunnen de jaarcijfers van het Buiningfonds ook worden vrijgegeven.
Het Bestuur zal zich hierover beraden en op de najaarsvergadering met een antwoord komen.
  - c. Van de adverteerders die hun rekening niet hadden betaald heeft alleen de Fa. Winco alsnog betaald. De overige posten zijn afgeschreven.
  - d. In 1985 werden 244 leden wegens wanbetaling afgevoerd van de ledenlijst.
5. Jaarverslagen van de Instellingen.
Er zijn geen vragen of opmerkingen.
6. Nieuwe Bestuursleden.
De Ledenraad gaat accoord met de voordracht van de Heren de Bekker, Alsemgeest en Marsman.
7. Dhr. Rubingh Lid Van Verdienste.
De Ledenraad gaat accoord met het voorstel Dhr. Rubingh voor te dragen als Lid Van Verdienste.
8. Voorstel portokosten van de bibliotheek.
Dit voorstel wordt teruggenomen. Afhankelijk van overleg met de bibliothecaris volgt een nieuw voorstel.
9. Rondvraag.
  - a. De afd. Nijmegen vraagt of het juni/juli nummer van Succulenta kan worden gecombineerd in plaats van het juli/augustus nr. Aan dit verzoek zal worden voldaan.
  - b. De afd. Brabant-België vraagt om een soepele houding van het Bestuur in zaken die de uitgave van de Belgisch/Nederlandse kalender betreffen.
  - c. De afd. Hoogeveen vraagt of het beleid van de redactie met betrekking tot eenvoudige artikelen wel is gewijzigd. Dit was eerder toegezegd. Het beleid op dit punt is inderdaad gewijzigd. Er zijn echter niet altijd voldoende eenvoudige artikelen voorradig. Verder moet er voor worden gezorgd dat het evenwicht niet verloren gaat.
10. Volgende vergadering wordt gehouden op 1 november 1986.

P. Melis, secretaris

PROPAGANDAPLAN NOVEMBER 1986

Aan:

De afdelingsbesturen van "Succulenta".

Gezien het dalende aantal leden heeft uw bestuur gemeend meer aandacht te moeten besteden aan propaganda. Het is met name ons maandblad dat onder een grote kostendruk staat. Daarom willen we naast een aantal aanbevelingen ook met wat concretere voorstellen komen om het ledental weer te doen stijgen.

1. Het blijkt o.a. uit de enquête dat de meeste nieuwe leden met onze vereniging in contact komen via vrienden of kennissen. Ongetwijfeld zijn dit mensen die al lid waren van "Succulenta", of op zijn minst met het bestaan van onze vereniging op de hoogte waren. Daarom willen we op de éérste plaats een beroep doen op alle leden eens in hun omgeving en kennissenkring te kijken of daar potentiële nieuwe leden zijn en deze eens benaderen. Om een en ander extra te activeren, zal er het komend seizoen een ledenwerfactie gestart worden.
2. De tweede grote bron via welke weg nieuwe leden binnenkomen, zijn boeken en bladen. Het spreekt voor zich dat het belangrijk is ruilbeurzen en tentoonstellingen aan te kondigen in diverse kranten en tijdschriften. Dit is een taak voor de afdelingsbesturen, zoals dat veelal ook gebeurt. Wij zullen bij dit schrijven een lijst bijsluiten van redactieadressen met de meest in aanmerking komende landelijke bladen. Voor het plaatselijke nieuws zult u zelf het beste de weg weten.
3. De bibliotheken die "Succulenta" ontvangen, zullen we benaderen met het verzoek een folder bij te sluiten in boeken die succulenten als onderwerp hebben.
4. Ook komen er nieuwe leden binnen via botanische instellingen en Kaktuskwekers. Het is de bedoeling om op al deze adressen een pakket folders af te leveren.
5. Hoewel het volgende niet uit de enquête is gebleken, blijkt bij andere "groenverenigingen" dat hun MAANDBLAD het middel is om nieuwe leden te werven en een uitstekende klantenbinder te zijn. Wij denken dat "Succulenta" ook een poging in die richting moet ondernemen door:
  - a. Uitgifte van overjarige losse nummers van "Succulenta".

Het blijkt dat bij onze secretaris flinke pakketten oude nummers van ons maandblad in voorraad zijn.
Deze kunnen uitstekend dienst doen als reclamemateriaal op beurzen e.d. Er dient dan wel een inschrijfkart van de huidige ledenadministratie bijgevoegd te worden.
  - b. Als klantenbinder zal de inhoud van het maandblad wat aangepast moeten worden. Hierbij wordt gedacht aan enkele rubrieken zoals:
Een adviesrubriek, waarin vragen van leden op ons hobbygebied kort behandeld worden. Hiervoor zullen we echter iemand nodig hebben, die zich daar op wil toelagen.
Werkadvies per maand, dit wordt weliswaar ook al in de handleiding behandeld, maar zal in een andere vorm zeker stimulerend werken. Ook hier zullen we iemand voor nodig hebben.

VULKAN® LAVA zand/korrel

Het ideale SUBSTRAAT voor cactuskweek
Zowel grijze als rode lava in zakken van 10/20 kg

Inlichtingen:

Rook Krimpen bv
Postbus 9, 2920 AA
Krimpen a/d IJssel
tel. 01807 - 13044

rook krimpen

Redactioneel stukje, waarin kort kan worden ingegaan op actuele zaken. Op dit moment wordt dat ingevuld door "Phyllo-sofie", maar zoals de voorzitter enkele keren per jaar aan het woord komt, zou ook de redakteur een interessante serie artikelen kunnen aankondigen enz.

Speciale uitgaven van "Succulenta"; zoals bijvoorbeeld een speciaal beginnummer, ook zouden de diverse studieclubs eens een speciaal nummer kunnen vullen inclusief het beginnersaandeel daarin.

6. Voorstel tot het herschrijven van de "Informatiegids" per drie jaar en deze gids wat uitdrukkelijker te koop aanbieden voor alle leden.
7. Uitgifte van een sticker met reclametext op de rand.
8. Een kalender, al dan niet samen met de Belgische verenigingen, zal zeker propagandistisch werken.
9. Ook willen wij er op wijzen dat het een uitstekende propaganda is, de lezingen op ons hobbygebied, die door enkele leden verzorgd worden ook kenbaar te maken aan andere verenigingen. Misschien kunnen we daar eens wat extra reclame voor maken.
10. Aanbeveling verdient ook, om bij het organiseren van beurzen e.d. samen te werken met andere "groenverenigingen".
11. Tot slot zou het een goede zaak zijn, dat op iedere beurs, tentoonstelling etc. die georganiseerd wordt over planten of in 't algemeen over hobbybeleving, een opvallende informatiestand aanwezig is van onze vereniging.

Het zou prettig zijn dat daar dan alle verkoopartikelen van "Succulenta" direct te koop zijn en nieuwe leden zich kunnen opgeven.

Het uitklapbaar reclamescherm, dat mede voor dat doel is aangeschaft, kan hierbij een hulp zijn.

Omdat de verschillende landelijke bestuursleden verspreid over het land wonen, is het vaak wel mogelijk het scherm wat meer in de richting van de organiserende afdeling te brengen.

U dient dan contact op te nemen met Trix Stortenbeek. Tel. 08389-17088, die een en ander voor U kan organiseren.

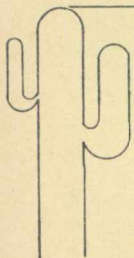
U zult begrijpen dat om al deze ideeën tot daadwerkelijke actie's om te zetten en een succes te laten worden, de hulp van alle leden onontbeerlijk is.

Het moet mogelijk zijn om ons ledental, dat naar wij hopen zijn dieptepunt (thans 2650 leden) heeft gehad, weer op zo'n 4000 leden te krijgen.

Laten we de zaak bij voorbaat niet negatief benaderen. Het kan een succes worden, maar alleen MET OOK UW HULP.

Mocht u ideeën hebben of suggesties, u kunt zich rechtstreeks tot ondergetekende wenden.

Namens het bestuur, Succulenta
Wim Alsemgeest

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10 5973 NR LOTTUM TEL. 04763-1693

**speciale kwekerij voor
hobbyisten & verzamelaars**

Geopend: van dinsdag t/m zaterdag
van 9.00 tot 12.00 en van
13.00 tot 18.00 uur.

Ook verzenden is nu mogelijk!

Regelmatig aanvulling van interessante nieuwigheden. Groot aanbod van zeldzame Braziliaanse soorten.

Permanente tentoonstelling grafische werken van Carla. Een geïllustreerde plantenlijst wordt U toegestuurd na overmaking van f 5,- op giro 2999178.

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig.
Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-646277

Adressenlijst te gebruiken ten behoeve van aankondigingen van tentoonstellingen ruilbeur-
sen, open dagen etc.

1. Groei en Bloei.
Centrum van de koninklijke maatschappij tuinbouw en plantkunde.
Kwekerijweg 2,
2597 JK Den Haag.
2. Centrale redactie Teletekst.
N.O.S. Postbus 10,
1200 JB Hilversum.
Pagina 410 Natuur of pagina 506 Bloem en Plant.
Uitsluitend indien er ruimte is op de T.T. en de redactie het de moeite waard vind.
3. Grasduinen
Postbus 6003,
2001 HA Haarlem.
4. Bloem en Plant
Postbus 7185,
4800 CD Breda.
5. Kampioen A.N.W.B.
Redactie uit in eigen land.
Postbus 93200,
2509 BA Den Haag.

Indien u vindt dat deze lijst incompleet is, of dat er wat geschrapt kan worden, stellen wij
het erg op prijs indien u dat meld bij:

Wim Alsemgeest,
Stadhouderslaan 3,
3417 TT Montfoort.
Tel. 03484-1083.

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het november-nummer moeten vóór 15 oktober bij de heer **Fr. van Leeuwen, Romer 6, 5971 PD Grubbenvorst** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Wegens omstandigheden een deel van mijn uitgebreide verzameling te koop: veel grote zuil- en bolcactussen, vetplanten, zoals Aloe's, Crassula's, Echeveria's, Mesembs, Conophytums, alsmede zaailingen, moederplanten en entstammen. A.B. Pullen, Pr. Beatrixlaan 10, 7711 KG Nieuwleusen, tel. 05296-2284.

Bedankt voor Uw medewerking.

Gevraagd: Ik zoek allerlei soorten cactussen, jonge planten, stekken of zaad, om mijn beginnende verzameling uit te breiden. Liefst volledig benaamd. Appeltans, Jean-Paul, Luikersteenweg 75, 3800 St. Truiden, België.

Wie wil een ruilabonnement en eventueel corresponderen met Dr. Bojidar Iwanov, een ornithologe uit Bulgarije? Voertaal is Duits. Meer informatie bij P. Melis, tel.: 04132-72911.

VOOR DE LIEFHEBBERS/STERS.

WIJ BIEDEN AAN:

Cochemia halei.	f 8,-
Man. sempervivi, v. tetracantha	f 6,-
Islaya, div. soorten	f 6,-
Mam. painteri-forma-monstruosa	6,-
Cristaten in ± 40 vormen	f 5,- f 8,-
Melo's in Ned. gekweekt	f 4,- f 8,-
Disco's in vele soorten	4,- f 7,-

CACTUSKWEKERIJ LAKERVELD

Lakerveld 89, Lexmond, tel. 03474-1718.

Geopend: zat. 8-18 uur, ma. t/m vr.
alleen na tel. afspraak.

DER KAKTEENLADEN

hobbybenodigdheden/boeken
Verzendhandel

LITERATUURVRIENDEN OPGELET:

- De nieuwe bewerking van het geslacht *Lobivia*. **W. Rausch: LOBIVIA 85** (duits), 160 blz. met 144 kleurenafbeeldingen, c.a. DM 75,-.
- De nieuwe bewerking van het geslacht *Lithops*, **LITHOPS-LEBENDE STEINE** (duits), 192 blz. met 97 kleurenafbeeldingen en 26 tabellen, c.a. DM 28,-.
- Nieuw, alles overtreffend! **A MONUMENTAL REVIEW OF CAUDICIFORM SUCCULENTS, PACHYCAULS, BOTTLE-BARREL-ELEPHANT TREES. G. D. ROWLEY: CAUDICIFORM & PACHYCAULS SUCCULENTS**, (engels), met honderden kleurenfoto's in superkwaliteit, ca. DM 150,- (a.u.b. voorbestellen). Een goed overzicht van alle families van de stam- en knolvormige succulenten.
- Ook andere bijzondere boeken vindt U in onze vernieuwde en aangevulde literatuurlijst: **HOBBYBIBLIOTEK KAKTEEN/SUKKULENTEN '86**, die wij U op aanvraag graag kosteloos toezenden.

Jörg Köpper

Lockfinke 7

D-5600 Wuppertal 1

B.R.D.

karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN i.R. (Rommelshausen)
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

Aanvulling plantenlijst 1986:

	DM	DM
<i>Austrocephalocereus estevisii</i>	33,-	-
<i>Mammillaria monancistracantha</i>	3,-	4,-
<i>mueggelianus</i>	4,-	-
<i>felcicus</i>	3,-	-
<i>Notocactus floricomus</i> v.	3,-	4,-
<i>velenovskiyi</i>	3,-	4,-
<i>Sulcorebutia alba, arenacea</i> ♂,	6,-	8,-
<i>losenickiyana</i>		
<i>crispata</i> ,		
<i>pampagrandensis</i>	8,-	-
<i>oenantha</i> , ♂ <i>tuber-</i>		
<i>culata chrysantha</i> ♂	6,-	-
<i>rauschii</i>	4,-	10,-
<i>tiraquensis</i>	10,-	14,-

Te koop: ca. 55 verschillende *Tillandsia*'s alsmede boeken *Bromelien* van Werner Rauh (nieuw f 120,-); *Bromeliaceen* van Richter (nieuw f 40,-). Totaalprijs f 250,-. Tel.: 085-332696.

* *

*

Te koop gevraagd: jaargangen van *Succulentia* van de laatste 10 à 15 of event. meer jaren (t/m 1983). M. Gerritsen, Rozenbloemstraat 22, 4921 KG Made. Tel.: 01626-2475.

* *

*

Te koop: Cactusverzameling van c.a. 50 stuks. Groot en klein. Liefst in één koop. R. Caris, Achterstestraat 164, Weert. Tel.: 04950-33853.

* *

*

Gevraagd: ter overname het boekje van W. Rauh, *De wondere wereld van cactussen en vetplanten*, ned. vertaling. J.C. Penning, Willem Jansenstraat 33, 6681 ZW Bommel. Tel.: 08811-2170.

* *

*

Boeken te koop: Cactussen en andere succulenten (Edgar/Lamb); *Wat betekent die naam?* (Korevaar); *Discocactus* (Buining); Cactussen en andere succulenten (Bommelé); 126 cactussen en vetplanten (Oudshoorn); *Vetplanten en cactussen* (Kromdijk); *Praktisch cactusboek* (Haage); *Das Kakteen Lexikon* (Backeberg); *Das Sukkulenten Lexikon* (Jacobsen). Totaalprijs f 125,-. Tel.: 078-195943 (Zwijndrecht).

* *

*

Gevraagd: alum. broedkastje, ongeveer 4 à 5 m² oppervlakte met toebehoren. Tel. opgave na 18 uur onder nr. 03463-2345.

* *

*

5 mm te drukken. Vervolgens de leem of klei te zeven door een fijnere zeef, zodat de kleine grondpartikeltjes eruit verwijderd worden. Dan pas vermengen met zand en split. U zult bemerken dat in een dergelijk grondmengsel de kleideeltjes intact blijven, ook nadat water gegeven is.

Vermeerdering kan door stekken of zaaïen geschieden. De stekken wortelen echter zeer moeilijk, zodat de aangewezen weg om een aantal planten te verkrijgen het zaaïen ervan is. Zo nu en dan worden er door gespecialiseerde zaadleveranciers wel zaden aangeboden. Het zaaïen op zichzelf levert weinig moeilijkheden op. De zaden kiemen vrij snel en reeds na enkele dagen verschijnen de kleine groene bolletjes: meer dan een druppeltje water met een dun, groen velletje is het niet! De zaaïingen doen het de eerste tijd in het algemeen goed; het blijven echter moeilijke planten. Na het zaaïingstadium en het verspenen breekt kennelijk een heel moeilijke periode in hun planteleven aan. De groei stopt veelal en allerlei pogingen om de jonge plantjes weer aan de groei te krijgen zijn meestal tot mislukken gedoemd. De beste resultaten zijn nog te verkrijgen door de zaaïingen de eerste jaren niet te verspenen. Ze hebben dan de gelegenheid een wat uitgebreider wortelgestel te vormen. Het verspenen dient met de uiterste voorzichtigheid te gebeuren. Het wortelgestel mag beslist niet beschadigd raken.

Het geslacht omvat slechts een drietal soorten, namelijk *N. cinerea* met violet-roze bloemen; *N. pomonae* met witte bloemen en *N. ponderosa*. De laatstgenoemde soort is zo nauw verwant aan *N. pomonae*, dat hij waarschijnlijk niet als aparte soort beschouwd kan worden.

Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht
Finlandplein 5, 3344 AE Nieuwe Tonge

(wordt vervolgd)

* * *

Wormenmest

N.A.M. VAN DEN HEUVEL

Aangespoord door de aandacht die door enige uitzendingen van de Nederlandse televisie aan de aanwending en de produktie van wormenmest is gegeven, heb ik de laatste jaren vele verhandelingen over wormenmest gelezen en ben ik wormenmest gaan toepassen als voedingsmiddel voor mijn kamerplanten en voor mijn verzameling cactussen en andere succulenten. Al snel heb ik begrepen, dat de uitspraak die al in 1881 door Darwin over wormen en hun betekenis voor het leven op en in de aarde is gedaan, juist is.

“Slechts weinig andere dieren hebben een zo grote betekenis voor de geschiedenis van de aarde als deze zo eenvoudig gebouwde wezens”.

Al het organische materiaal in de natuur vindt consumenten op zijn weg. Wormen hebben een belangrijk aandeel in dit verteringsproces. Via dat verteringsproces in het lichaam worden allerlei micro-organismen, te zamen met resten van planten en dieren, verwerkt tot uitwerpselen, die een uitstekende natuurlijke voedingsbodem vormen voor alle planten. Het zijn voor

een groot deel deze uitwerpselen, die in de vrije natuur de groei van de planten stimuleren en in stand houden.

Justus von Liebig, Duits chemicus, bracht de theorie naar voren dat de bodem een samenstelling van chemicaliën is en dat had een geweldige invloed op de bemestingsmethoden voor planten. De eenvoud van deze theorie, ook wel NPK-theorie genoemd, sprak iedereen aan.

De theorie was: geeft de planten stikstof, fosfor en kali (Nitrogenium, Phosphor, Kalium) in de aangepaste hoeveelheden en alle behoeftes van de planten zijn bevredigd. Aangezien deze chemicaliën volop aanwezig en goedkoop waren, werd het gebruik van deze chemicaliën via de zgn. kunstmest algemeen. Zoals in vele andere gevallen blijkt ook in dit geval, dat behalve deze chemicaliën andere elementen een belangrijke rol spelen bij de groei van planten. Vergeten wordt, dat de micro-organismen en schimmels ook een belangrijke rol spelen en die zijn in kunstmest niet aanwezig. Integendeel, zij worden door de toevoeging van chemicaliën vaak gedood. De natuur is veel completer dan namaak door mensen ooit zal zijn.

De uitspraak: in een goed weiland is het gewicht van de daarop grazende koeien niet groter dan het gewicht van de in de bodem actieve wormen, is bekend.

Het probleem om voldoende wormenmest ter beschikking te krijgen wordt door de tuinliefhebbers vaak opgelost door het gebruik van de kompost uit eigen komposthoop. Deze tuinliefhebbers ontdekten, dat de organische afval in de komposthoop de wormen aantrekt en dat deze het afval omzetten in een zwarte korrelige massa, die een ongeëvenaarde voeding is voor de planten.

In het Verre Oosten en ook in de Verenigde Staten is men wormenmest gaan produceren via wormenkwekerijen en deze mest vindt daar gretig aftrek als bodemvoeding.

De laatste jaren is ook in Nederland een meer professionele productie van wormenmest gestart. Het ziet er naar uit, dat binnen afzienbare tijd de bloemist, het tuincentrum en andere leveranciers van plantenmest, wormenmest zullen kunnen aanbieden en dit produkt zullen aanbevelen als verre te verkiezen boven de plantenvoeding in de vorm van chemicaliën.

De schrijver van dit artikel volgt deze ontwikkelingen van dichtbij en was daardoor in de gelegenheid de toevoeging van wormenmest aan zijn planten reeds enige jaren toe te passen. Het is verbazingwekkend te zien, wat een groeistimulans bij de toevoeging van wormenmest optreedt, en zulks reeds na enige weken.

Toevoeging van wormenmest maakt vaak het vervangen van de plantgrond overbodig, omdat zij in deze grond volledig terugbrengt wat de plant eruit haalt.

Ik wil dit artikel graag afsluiten met de aanbeveling aan de leden van Succulenta en alle andere plantenliefhebbers om extra aandacht te besteden aan wormenmest als plantenvoeding. In samenhang met dit onderwerp kan ik u de boeken *Biologisch tuinieren*, van Catharine Osgood Foster en *Tuinieren zonder gif*, van Alwin Seifert aanbevelen.

Agavenproblemen op de Bovenwindse Eilanden der Kleine Antillen (III)

P. WAGENAAR HUMMELINCK

ST. EUSTATIUS

Agave van grolae Trel.

Fourcroya gigantea Vent., Boldingh 1909, p. 38 (Karata, Pita "along roads in Oranjestad... top of the Cliff near Gallowsbay, Bergje; slope of Signalhill.").

Agave Van Grolae Trelease, 1913, p. 24, pl. 16-17 ("The "karatá" of St. Eustatius"). Boldingh 1913, p. 151 (St. Eustatius). Berger 1915, p. 215. Wagenaar Hummelinck 1938, p. 24-26 (no. 89-90; "must be considered as identical with *A. Karatto* Mill."). Kruythoff 1939, p. 42; 1964, p. 45.

Agave van grolae, Howard 1979, p. 492 (St. Eustatius, St. Kitts, Nevis).

Agave Karatto, Wagenaar Hummelinck 1938, p. 24-26 (St. Eustatius only).

St. Eustatius: Ten oosten van Oranjestad, verwilderde planten bloeiend, 18. III. 1937; no. 89-90. Kust bezuiden Tumble Down. Dick Bay, jonge planten rond volwassen exemplaar op andesietrotsen, 20 m, 10. VII. 1949; no. 131 (Fig. 15). Kust bij Fort Royal, NW Oranjestad, veel op steile rotsen als 131, 10. VII. 1949; no. 132 (Fig. 15). Holle weg bij The Farm, ZO Oranjestad, ca. 80 m (met vruchten), 16. VII. 1949; no. 133 (Fig. 15). Bij Round Hill, 145 m, uitgebloeid, 16. VII. 1949; no. 134 (Fig. 16). Cliff bewesten Oranjestad, uitgebloeid, 8. X. 1963; no. 135-136 (Fig. 16). Puinhelling aan voet van Cliff bij Manahega Well, Downtown, 10. VII. 1973; no. 137-139 (Fig. 11, 16). Oosthelling van Gilboa Hill, bij Concordia Bay, Zeelandia, ca. 50 m, talrijke uitgebloeide planten op andesiethelling, met *Opuntia* en *Melocactus* (Fig. 8-10) 12. VII. 1973; no. 140 (Fig. 16). Korthalsweg naar vliegveld, benoorden Paramira, uitgebloeide agaven in verwilderde rij (Fig. 12-13); no. 141-146 (Fig. 16).

Op slechts 2 km afstand ten westen van St. Kitts ligt St. Eustatius, dat - hoewel veel kleiner - in veel opzichten gelijk is aan het type-eiland van *Agave karatto*. Van dit eiland beschreef Trelease *Agave van grolae*, genoemd naar Mevrouw J. van Grol-Meyers die in 1910 het type-materiaal verzamelde. Zij was de echtgenote van de Gezaghebber van St. Eustatius, G.J. van Grol, wiens naam wij tegenkomen in de publicaties over *Melocactus* van W.F.R. Suringar en J. Valckenier Suringar en naar wie ook *M. grollianus* Sur., 1897, werd genoemd.

In de determinatie-tabel van Trelease wordt deze soort vooral gekenmerkt door de vorm van de eindstekel ("Spine base conical; mucro moderate") terwijl in de beschrijving de volgende verschillen met *A. karatto* naar voren komen.

***Agave karatto*.** Eindstekel "mostly recurved-mucronate, 3-4 mm. long, with dull rather oblong involute basal thickening 6 by 10-15 mm.". Bloemen "60-65 mm. long; ovary 30-35 mm. long, about equaling the perianth...; filaments... 40-45 mm. long, nearly twice as long as the segments".

***Agave van grolae*.** Eindstekel "with compressed-conical mostly upcurved[recurved] involute base measuring 5-7 by 10-15 mm. and recurved apiculus 2 mm. long". Bloemen "45-55 mm. long; ovary about 25 mm. long, rather shorter than the perianth...; filaments... 35 mm. long, about one-half longer than the segments".

Boldingh (1913) schrijft: "Eindstekel scheef, haakvormig of gebogen... 1-1,5 cM. lang en 0,5-0,7 cM. breed; de tanden zijn 0,2 cM. lang en op 0,5-1 cM. afstand van elkander geplaatst".

Wagenaar Hummelinck (1938, p. 25) zegt, na bestudering van Trelease's herbarium materiaal plus twee zelf-verzamelde planten (no. 89 en 90): "the spines are very often distinctly laterally flattened, not mucronate, sometimes sharply conduplicate, usually with several small prickles at the margin, 10-20 x 3-6 x 4-8 mm. I am, therefore, convinced that *A. Van Grolae* Trel. must be considered as identical with *A. Karatto* Mill.". Dat de randen van de eindstekel van het typemateriaal gestekeld zijn, is duidelijk te zien op de door Trelease gegeven afbeelding (pl. 17).

Fig. 7. Op St. Kitts - dat als het type-eiland van *Agave karatto* wordt beschouwd - zijn de rotsachtige heuvels bij Frigate Bay tot aan de zee met agaven bedekt.

Fig. 8-9. De agaven welke op de steile helling van Gilboa Hill, aan de Concordia Bay van Zeelandia op St. Eustatius werden aangetroffen (no. 140) hadden nauwelijks 1 m lange bladeren met een opvallend korte en brede eindstekel.

Fig. 10. De agaven van Zeelandia (no. 140) waren niet meer dan 6 m hoog, hadden weinig bulbillen maar veel goed-ontwikkelde vruchten waaraan de verdroogde bloembekleedselen nog vast zaten.

Fig. 11. Veel groter dan de planten aan de noordkust bij Zeelandia waren enkele agaven langs de zuidkust bij Downtown (no. 137) waarvan er één dicht met bulbillen was bezet.

* *
*

Howard (1979) geeft de volgende verschillen:

Agave karatto "apical spine black, involute, 10-15 mm. long, the ultimate apex recurved-mucronate, 3-4 mm. long.... ovary 3.0-3.5 mm. long.... Capsules broadly oblong, to 4.5 cm. long, 2.0 cm. in diameter, the basal stalk 2-3 mm. long, the apex short beaked".

Agave van grolae "apical spine compressed-conical from an involute base, 10-15 mm. long, with ultimate apex and apiculum 2-3 mm. long.... ovary 2.5 cm. long. Fruit oblong, 20-30 mm. long, 20 mm. in diameter, short-stipitate and apiculate".

Het materiaal van een op het oog eenvormige groep agaven, dat op de steile helling van de Gilboa Hill bij de plantage Zeelandia werd verzameld (no. 140, Fig. 8-10) kan als volgt worden beschreven.

Bladeren van 100-120 cm lengte, ruim 6 maal zó lang als breed, met de grootste breedte in het midden, boven de basis meestal tot omstreeks 3/4-bladbreedte versmald (Fig. 16).

Eindstekels kort-stekelpuntig, soms zijdelings afgeplat, met een brede basis welke min of meer driehoekig op doorsnede is en een meestal teruggebogen spits (Fig. 14), aflopend langs de bladranden en aan de rugzijde het groene weefsel over korte afstand binnendringend. De aan de basis samenkomende bladranden zijn tot dicht onder de top (op een soms slordige wijze) samengevouwen en waarschijnlijk niet gestekeld. Lengte x breedte x dikte kan worden geschat op 7-13 x 3,5-6 x 4-6,5 mm.

Randstekels 8-13-15 per 10 cm, 0,5-1-1,5 mm lang, meestal duidelijk gekromd, samen met de verhoornde basis tot 3 mm, op onduidelijke verhevenheden van de bladrand.

Bloempluim omstreeks 2,5 m lang en 2,5 maal zo lang als breed, enigszins op de schacht aflopend, met 20 zijtakken die langer zijn dan 10 cm en 14 langer dan 20 cm.

Schacht bijna 2 m lang, met 22 schutbladen, waarvan de randen fijn zijn gezaagd en de eindstekel niet is ontwikkeld.

Bloemen geel, 56-60 mm lang (6 stuks); vruchtbeginsel 23-29 mm; bloembuis 5,5-6,5-7,5 mm diep; bloemslippen 22-23-24 mm lang; stijl 46-48-50 mm; helmdraden 32-37-40 mm, helmknoppen 22 mm. Inplanting helmdraden 0-0,6-2 mm beneden de keel.

Vrucht 23,5-25 x 21 mm (2 stuks), met inbegrip van de 2-4 mm lange steeltjes.

De eindstekels van deze Zeelandia-agaven - die voorkomen op een plaats waarbij men niet zo gauw aan verwildering zou denken - zijn duidelijk korter dan die van Trelease's type-materiaal. Zij verschillen weinig van die van twee planten welke - samen met enkele andere - langs de weg naar het vliegveld, benoorden Paramira, werden verzameld.

Van de eerste (no. 141), zijn de eindstekels (Fig. 14A) vrij kort stekelpuntig met fijn-gestekelde randen, ca. 7 x 4 x 5 mm. De bloempluim is bijna 4 m lang, 3 maal zo lang als breed, wat overhangend, met meer dan 25 zijtakken van meer dan 20 cm lengte. De schacht, op een bladrozet van 2 m hoogte, is nauwelijks 1 m lang en aan de basis 15 cm dik; de 8 schutbladen zijn slechts zwak getand vlak onder de samengedrukte top. De bloemen (8 stuks, zie Tabel 3) zijn 60-70 mm lang, de bloembuis is gemiddeld 6 mm diep, de slippen zijn 23,5 mm lang, terwijl de helmdraden 0-1,5 mm beneden de keel staan ingeplant.

De naast dit exemplaar staande bladrozet (no. 142) heeft nog iets kortere en dikkere eindstekels dan die van Zeelandia, zijdelings afgeplat en met gestekelde randen, met een spitsje dat duidelijk naar beneden toe is gekromd. Er zijn 14-18-21 randstekels per 10 cm, ca 1 mm lang. Een hiernaast staande plant ziet er weer heel anders uit (no. 143): Bladeren van omstreeks 140 cm lengte, bijna 8 maal zo lang als breed (Fig. 16). Eindstekels slank-kegelvormig met gladde randen, aflopend op een verharde bladrand welke nauwelijks gestekeld is; ca. 10 x 3 x 3 of, minder krap gemeten, 16 x 5 x 5 mm. Randstekels 12-17 per 10 cm, samen met de zwak-verhoornde basis 0,5-1,5 mm hoog.

De volgende plant (no. 144, Fig. 16) heeft grote, grove eindstekels duidelijk zijdelings afgeplat maar meestal slordig gevouwen (en dikwijls gespleten), met een teruggebogen topje. De scherpe, verharde rand heeft geen stekels en loopt af op een bladrand, welke onder de top nauwelijks gestekeld is. Als afmeting kan worden genoteerd ca. 13 x 4 x 7, of desgewenst 20 x 7 x 10 mm. De randstekels zijn onregelmatig verdeeld, 5-10 per 10 cm, samen met de verharde basis 1-3 mm hoog.

De daarnaast staande agave (no. 145) heeft eveneens onregelmatig gevormde, soms zelfs schuitvormige, samengedrukte eindstekels (Fig. 14B).

Het laatste exemplaar in deze rij (no. 146) heeft weer slank-kegelvormige eindstekels, die als gemiddeld 10 x 3 x 4 of 16 x 6 x 6,5 mm gemeten kunnen worden, met een vrijwel rechte apiculus van 3-5 mm lengte. De randen aan de basis zijn gestekeld, hoewel de bladranden onder de top vrijwel glad zijn. Er zijn ca. 15 randstekels per 10 cm, 0,5-1 mm hoog.

In dit groepje agaven bij Paramira - waarvan de eindstekels zo onverwacht verschillend blijken te zijn - zou men, met enige goede wil, twee typen kunnen onderscheiden; één (dat nog het meest met de beschrijving van A. van grolae overeenkomt) met een zijdelings afgeplatte eindstekel met min of meer teruggebogen topje en omgevouwen randen, die meestal iets gestekeld zijn en een ander met een slank-kegelvormige eindstekel waarvan de ingeolde randen meestal glad zijn. Ook bij de agaven onder de terrasrand van oostelijk Downtown zijn twee typen te onderscheiden. Van een met bulbillen beladen plant (no. 137, Fig. 11 en 16) zijn de eindstekels wat grof, slordig gevouwen en met teruggebogen spitsje. Andere planten er vlak naast (no. 138-139, Fig. 16) hebben slank-kegelvormige stekels. Agaven op het terras ten westen van Oranjestad (no. 135-136, Fig. 16) hebben weer eindstekels die gelijken op die van het Zeelandia materiaal.

In het veld dacht ik aanvankelijk twee groepen te kunnen onderscheiden naar de bladvorm en de min of meer sierlijke indruk welke de plant maakte, waarbij de planten van Tumble Down Dick Bay (131), Round Hill (134), W.

TABEL 2

Kenmerken van eindstekels van *Agave van grolae* (gemiddelden).
Data on apical spines in *A. van grolae* (averaged).

Verzamelnnummer Number of specimen	St. Eustatius																	
	89A	89B	89C	89D	90A	90B	90C	90D	90E	135/6	139	140	141	142	143	144	145	146
Aantal planten (stekels) Specimens (spines)	1(2)	1(6)	1(3)	1(5)	1(5)	1(4)	1(4)	1(8)	1(3)	2(8)	1(7)	3(10)	1(9)	1(8)	1(4)	1(4)	1(4)	2(5)
lengte (in mm) length (mm)	24	20	10	14	13	11	13	9.5	11	8	10	7	7	6	12	16	15	10
lengte: breedte length: width	4.8	5.0	2.5	3.5	2.9	2.9	3.3	2.6	2.5	2.0	3.0	1.7	1.6	1.6	3.5	3.4	4?	3.0
lengte: hoogte length: depth	4.4	3.3	2.5	3.3	2.8	2.4	3.0	2.2	2.5	1.9	3.0	1.7	1.4	1.3	3.5	2.3	3?	2.7
hoogte: breedte depth: width	1.1	1.5	1.0	1.05	1.0	1.2	1.1	1.1	1.0	1.1	1.0	1.0	1.1	1.3	1.0	1.4	1.4?	1.1
kegelvormig conical			x	x					x		X	X			X			X
bijna kegelvormig subconical	x	x	x	x	X		x		x	X		x	x					x
iets samengedrukt slightly compressed							x	x				x	X	x				x
duidelijk samengedrukt distinctly compressed		X				X	x							x		X	x	
iets toegespitst slightly acuminate	x	x	x	x	x		x		x	x								x
duidelijk toegespitst distinctly acuminate	x	x					x		x	x		x	x			x	x	x
bijna spitspuntig almost mucronate								X				X	x	x		X	x	
spitspuntig mucronate						x						x		X				
top niet teruggebogen tip not recurved	x	X	x	x			X	x		X	x				X			x
top zwak teruggebogen tip slightly recurved	x				X	x		x		x		X		x				x
top duidelijk teruggebogen tip distinctly recurved					x	x		x		X		x	X	X		X	x	
randen glad margins smooth	X		X	x	X	X		x	X	x	X	X			X	X	x	
randen zwak getand margins weakly dentated		X										x	x				x	x
randen duidelijk getand margins distinctly dentated							X	x					X	X				X
apiculus lengte (in mm) length of apiculus (mm)	4	3	3	4,5	2	1,5	2	1,5	2	1	3	2	2	2	2	1	1	4

Oranjestad (135-136) en Downtown (137-139) niet in overeenstemming waren met het beeld dat ik mij tevoren van *Agave van grolae* had gevormd (vgl. 132, 140-144). Later trachtte ik indelingen te maken volgens kenmerken welke bij de eindstekel het meest opvielen, maar ook dit bleken vergeefse pogingen. Slank-kegelvormige eindstekels kunnen niet alleen recht en glad zijn, maar ook enigszins gekromd en gestekeld. De plomp-kegelvormige stekels zijn soms afgeplat, al of niet mucronaat, met een gekromd topje, en al of niet met gestekelde randen. Duidelijk is echter wel, dat de vormen van de eindstekel zoals zij op St. Kitts worden aangetroffen, ook op St. Eustatius te vinden zijn. Slechts een deel van het onderzochte materiaal komt overeen met de beschrijvingen welke door Trelease van *A. karatto* en (de als synoniem beschouwde) *A. van grolae* zijn gegeven.

Volgens Trelease zijn de maten van de vruchten van *A. karatto* (45 x 20 mm) en *A. van grolae* (40 x 20 mm) vrijwel gelijk, maar Howard geeft afmetingen welke door hem worden gebruikt om *A. van grolae* (20-30 x 20 mm) van *A. karatto* (45 x 20 mm) te scheiden. Mijn eigen waarnemingen (St. Eustatius ca. 24 x 21 mm, St. Barts 38 x 17 mm, Barbuda 45 x 18 mm) zouden Howard kunnen steunen indien zij door méér metingen zouden worden bevestigd.

Sweelincklaan 84, 3723 JH Bilthoven

(voor de afbeeldingen 12 t/m 16 zie november-nummer)

(wordt vervolgd)

Het geslacht *Matucana* Br. & R. (III)

R. BREGMAN, H.B. HENSEL, P. LANEY, A. MEERSTADT, P. MELIS, A.B. PULLEN en A. VAN TILBORG

Geografische verspreiding van *Matucana*, *Oreocereus*, *Oroya*, *Arequipa* en *Denmoza*

We kunnen er natuurlijk alleen maar naar gissen langs welke route deze geslachten zich in het verleden hebben verspreid. De zaadkenmerken kunnen ons daarbij echter wel een handje helpen en gewapend met de kennis daarover kunnen we de volgende hypothese opstellen. De gemeenschappelijke voorouder van deze 5 geslachten heeft zich vanuit Bolivia via het Andesgebergte verspreid. Dit is aannemelijk door het feit dat vele van de overige geslachten uit de *Borzicactinae* in dit gebied voorkomen zoals *Cleistocactus* in het noorden van Argentinië tot het zuiden van Peru, *Bolivivereus* in het oostelijk Bolivia, *Hildewintera* in Bolivia.

De geslachten *Borzicactus*, *Akersia*, *Loxanthocereus* en *Seticereus* behoren waarschijnlijk tot een aparte verwantschapsgroep die zich via de warme kustwoestijnen (dus via een andere route dan de met *Matucana* verwante geslachten!) in noordelijke richting heeft verspreid.

Ook in ecologisch opzicht kan een dergelijke indeling gemaakt worden: de *Matucana*-groep, die in het hooggebergte groeit met een in het algemeen bolvormige groeiwijze (*Arequipa* valt wat dit betreft enigszins uit de toon maar dit geslacht staat dan ook in fig. 1 helemaal links, d.w.z. is het oudste geslacht binnen de *Matucana*-groep) en de overige geslachten van de *Borzicactinae* die meestal op minder grote hoogte groeien en die veelkoppige groepen van lange, dunne en half-iggende takken vormen.

De eerste splitsing binnen de *Matucana*-groep heeft zich in het grensgebied van Bolivia en Peru voorgedaan, waaruit eerst het geslacht *Arequipa* en daarna het geslacht *Denmoza* is voortgekomen. Vervolgens heeft de voor-

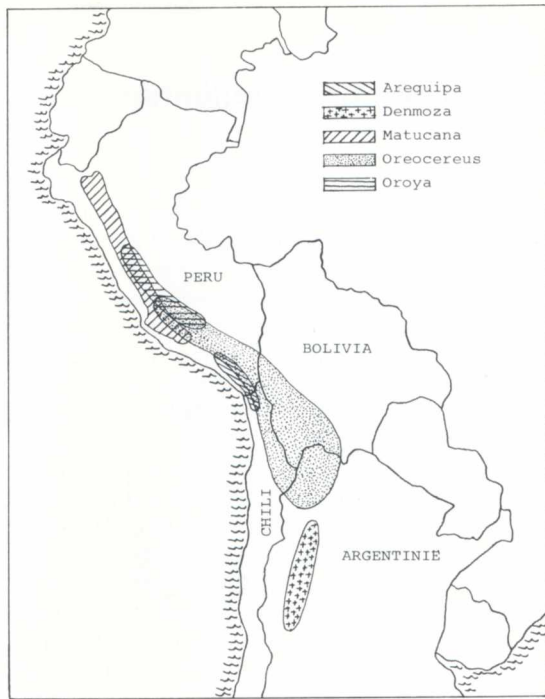
Matucana oreodoxa Foto W. Alsemgeest

Matucana purpureoalba Foto P. Melis

Fig. 3
Huidige geografische verspreiding
van de geslachten van de
Matucana-groep

ouder van *Matucana* en *Oroya* zich naar het noorden verspreid en zich gaandeweg aangepast aan het milieu van het zich steeds hoger verheffende Andes-gebergte. In midden-Peru ontwikkelde zich *Oroya* uit planten die op zeer grote hoogte (boven 4000 m) konden groeien. Tenslotte heeft *Matucana* zich vooral in noordelijke richting via het Santa-dal en het Marañon-dal verspreid.

Geografische verspreiding van *Matucana*

De huidige verspreiding van het geslacht *Matucana* is getekend in fig. 3. Het geslacht is beperkt tot de Peruaanse Andes, vooral in het centrale deel maar ook aan de westflanken. Volgens de in de vorige paragraaf voorgestelde hypothese groeien dus de meest oorspronkelijke *Matucana*'s in midden-Peru. Deze hebben zich nog enigszins naar het zuiden verspreid maar het blijven toch allemaal hooggebergte-planten. Deze ecologische uniformiteit is er waarschijnlijk de oorzaak van dat de soorten uit het zuidelijk deel van het verspreidingsgebied zo op elkaar lijken. Het zijn allemaal dichtbedoornde, enigszins zuilvormig groeiende planten.

De *Matucana*-soorten die voorkomen in het noordelijk deel van het verspreidingsgebied zijn in het algemeen minder dicht bedoord en meer bolvormig qua groeiwijze. Deze noordelijke soorten behoren tot 3 verschillende groepen op basis van zaadkenmerken (zie volgende paragraaf) en hebben vermoedelijk 2 verschillende routes gevolgd. De soorten rond *M. aurantiaca* hebben zich via het Santa-dal naar het noorden verspreid tot zelfs in het departement Piura. Een andere soortengroep stamt af van planten die het Marañon-dal hebben gevolgd. Dit betrekkelijk laag gelegen dal heeft aanleiding gegeven tot de vorming van een aparte groep *Matucana*-soorten, die zich aanpasten aan warmere condities op geringe hoogte en die met *M. madisoniorum* als meest noordelijke soort de noordelijke begrenzing van het hele geslacht *Matucana* vormen.

Sukkelen met succulenten

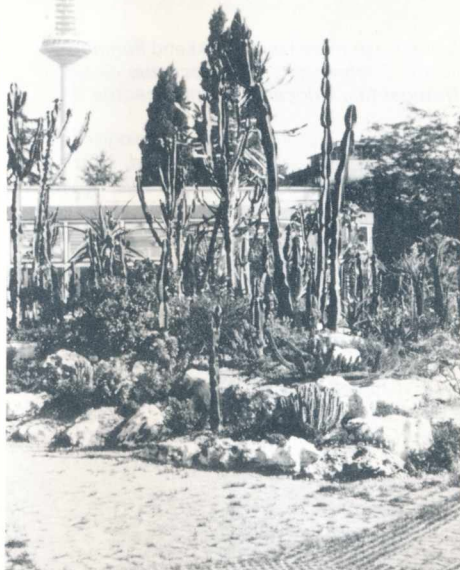
P.P. VAN DE PUYL

Op vakantie en toch (of liever gezegd, juist) met succulenten bezig zijn, hoe speel je dat klaar zonder je hele verzameling mee te slepen? Heel eenvoudig, zoek in de omgeving van je vakantieadres contact met liefhebbers. Wij gingen met het gehele gezin naar Wiesbaden (West-Duitsland). Via een adres dat ik van Succulenta had gekregen, nam ik contact op met een lid van de cactusvereniging van Hanau (zo'n 25 km ten oosten van Frankfurt). De heer Spenkoch reageerde zeer enthousiast op mijn verzoek en nodigde me met mijn gehele gezin uit bij zich thuis met aansluitend een bezoek aan de vergadering van de vereniging.

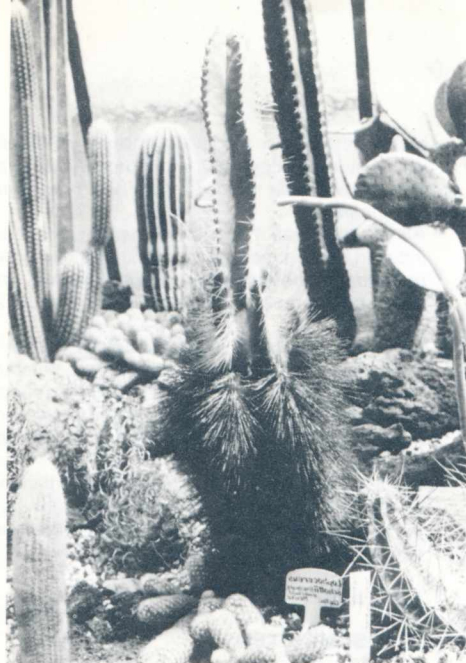
Wij op vrijdagmorgen erheen; moeder en kinderen zette ik af bij de dierentuin van Frankfurt en reed toen door naar Hanau. Daar kwam ik terecht in een kas van zo'n 6 bij 20 meter vol met hoofdzakelijk cactussen in allerlei soorten en formaten. Te zamen met enkele familieleden kweekt, zaait en ent de heer Spenkoch daar naar hartelust. Het gebeurde daar wel op een wat grotere schaal dan ik als hobbyist gewend ben. De resultaten waren prachtig om te zien. Na een paar uurtjes van praten, fotograferen en uitzoeken van plantjes haalden we in Frankfurt de rest van mijn gezin op om bij Spenkoch wat te eten. Daarna gingen we naar de vergadering. Wat dat betreft ken ik alleen de bijeenkomsten van mijn afdeling in Den Helder. Hier ging het toch wat anders toe. Ten eerste werd het gehouden in een grote zaal, wat ook wel nodig was want ik schat dat er zo'n 90 mannen en vrouwen aanwezig waren, veelal echtparen. Verder werd er naar hartelust gegeten (er was een restaurant bij) en natuurlijk gedronken (en de bierglazen waren van een behoorlijk formaat). Het was er enorm gezellig. Ook wat het programma betreft boften we; de heer Vogel uit Essen gaf een dialezing over zijn reis door Peru en deed dat op een zo humoristische wijze dat de zaal regelmatig dreunde van het lachen. Veel te vroeg moesten we weer afscheid nemen van deze vereniging.

Tijdens deze vakantie ben ik ook nog twee maal naar de beroemde (maar naar mijn smaak hier te onbekende) Palmengarten in Frankfurt geweest; mensen, als u eens een mooie botanische tuin wilt zien moet u daar heen gaan. Prachtige en splinternieuwe kassen met een keur van planten, dat houdt u niet voor mogelijk; ook (maar niet alleen) de succulentenkollektie was zowel binnen als buiten een lust voor het oog en ik bleef maar kijken en fotograferen. Zoiets valt niet uit te leggen, daar moet je zelf naar toe. Ook kocht ik het tijdschrift "Der Palmengarten" dat 3x per jaar verschijnt. Het is goed gedocumenteerd en bevat zeer interessante artikelen, deze keer over o.a. "Euphorbia" en "Het leven op de droge standplaatsen"; zeer leeswaardig en geïllustreerd met mooie foto's.

Van de heer Spenkoch kreeg ik een adres in Wiesbaden van iemand die veel vetplanten had. Deze heer Wieland liet me ook graag zijn kollektie planten zien, hoofdzakelijk Agaves, zodat ik weer veel leerde over de vormenrijkdom van dit mooie plantengeslacht. Ook hier weer een privé-kas van zo'n 100 vierkante meter met vele mooie Agaves, zowel binnen als buiten. Wat ik wel doorkreeg was dat of je nu een kas van 12 of 100 vierkante meter had, van een ding iedereen last had en dat was ruimtegebrek, een troost voor iedereen met een kleine kas (zoals ik met 12 vierkante meter). Bij de heer Wieland kocht ik enige mooie Agaves, zoals *A. horrida* en *A. ocahui*; je zag daar

De Palmengarten te Frankfurt

Foto's van de schrijver

de grote planten zodat je weet wat je verwachten kan wat kleur en vorm betreft van de zaailingen die je koopt.

Verder maakten we wandelingen in het Rheingau-gebergte waarbij het een sport was om mooie stenen te vinden, vooral rode en groene kunsstukken die dan thuis weer bij de levende stenen (Lithops e.d.) gelegd kunnen worden om ze zo goed mogelijk te camoufleren. Een speurtocht bij boekwinkels leverde me het schitterende boek "Kakteen u.a. Sukkulenten" van G. Andersohn op. Natuurlijk werd er ook veel geluierd en dagtochtjes gemaakt. Al met al was het een fijne vakantie met op de terugweg te weinig bergruimte in de auto voor al de nieuwe planten voor de eigenlijk te kleine kas thuis. Dus toch maar weer sukkelen met succulenten.

Vloedlijn 19, 1791 HJ Den Burg

* * *

BOEKBESPREKINGEN

Bradleya nr. 4, 1986

Anderson geeft een revisie van het geslacht *Neolloydia*. De soorten die in zijn geslacht erkenning vinden zijn: *N. conoidea*, *N. subterranea*, *N. mandragora*, *N. valdeziana*, *N. pseudopectinata*, *N. viereckii*, *N. horripila*, *N. smithii*, *N. saueri*, *N. knuthiana*, *N. schmiedickeana*, *N. lophophoroides*, *N. pseudomacrochele*, *N. gielsdorffiana* en *N. laui*. Een verwijzingslijst met alle soortnamen die hiermee samenhangen, besluit dit artikel van 28 pag. met 24 kleurenplaten en 37 zwart-wit opnamen (waaronder vele REM-foto's).

Bruyns weet weer veel nieuws te brengen over een aantal aasbloemen. De zeldzame *Rhytidocaulon paradoxum* is op een andere vindplaats aangetroffen. *Brachystelma discoideum*, typevindplaats boven Pretoria, werd ook gevonden in Botswana. Het verspreidingsgebied van *Caralluma tuberculata* wordt vastgesteld; aan deze soort wordt *C. plicatiloba* synoniem gesteld. Van *Stultitia miscella* werd herbariummateriaal teruggevonden, waarmee bewezen kan worden dat *Caralluma bredae* eraan synoniem is.

In zijn overzicht der soortnamen binnen het geslacht *Mammillaria* behandelt Hunt thans de namen beginnend met N tot en met R.

Een IOS-werkgroep heeft een lijst opgesteld (met synoniemie) van volgens haar min of meer te-

rechte geslachten. Onder de in totaal 86 erkende geslachten zijn misschien schokkend *Echinopsis*, waarin zijn begrepen *Acanthocalycium*, alle *Lobivia's*, *Soehrensia* en *Trichocereus* en het geslacht *Parodia* waarin zijn vervat *Brasiliparodia*, *Notocactus*, *Eriocactus*, *Brasilicactus* en *Wigginsia*.

Aan de hand van 156 REM-opnamen van zaden maken Glätzle en Prestlé een zaadmorphologische indeling van het geslacht *Notocactus*. De groepen zijn: *ottonis*, *linkii*, *concinus-scopa*, *mammulosus*, *uebelmannianus*, *brasilicactus*, *malacocarpus*, *eriacactus* en *brasiliparodia*. Ook wordt een vergelijking gemaakt met *Parodia*-zaden.

Hoya Nieuwsbrief nr. 4, voorjaar 1986

Deze uitgave van het IPPS (corr.adres: Postbus 15, 4250 DA Werkendam) opent met een artikel over *Hoya spec.* IPPS 1331, waarin getracht wordt aan de hand van literatuur- en herbariumgegevens vast te stellen wat de species wel of niet is.

In twee aparte bijdragen worden *Acanthorhopsalis monacantha* en *Dischidia formosana* voorgesteld.

Onder de titel Smalbladige *Hoya's* uit India wordt een overzicht gegeven van deze groep planten. Het laatste artikel handelt over epifytische begonia's uit Midden-Afrika.

In de *Hoya*-post tenslotte wordt o.a. ingegaan op enkele *H. carnosa*-cultivars en de bestrijding van het wortelknobbelaaltje.

Ludwig Bercht

TIJDSCHRIFTEN

Kaktus jrg. 20, nr. 1 (1985).

Uit Ritters *Kakteen* in Südamerika werd het gedeelte over de Argentijnse *Blossfeldia's* vertaald. Broogh schenkt aandacht aan *Dorstenia*. Vervolgens twee artikeltjes met liefhebberservaringen. In woord en beeld worden vervolgens 10 planten voorgesteld. Hansen vertelt zijn voorjaarservaringen. Grønland stelt *Lophophora williamsii* en *Euphorbia obesa* voor.

Kaktus jrg. 20 nr. 2 (1985).

Madsen beschrijft de Equadoriaanse *Borzicactus*-soorten, verlichtigd met natuuropronamen (*B. sepium*, *B. aequatorialis*, *B. morleyanus* en *B. websterianus*). Uit Ritters boek is hier vertaald weergegeven de Boliviaanse *Blossfeldia's*. Acht planten worden in woord en beeld voorgesteld. Mortensen gaat in op de verzorging van *Blossfeldia's*. Kjemppf bespreekt een aantal typische bewoners van het eiland Madagascar.

Kaktus jrg. 20, nr. 3 (1985)

Van Ravens laat een aantal *Opuntia*-achtigen de revue passeren. Nilsson bespreekt enkele van zijn favoriete cactussen, waaronder *Sulcorebutia's*. Dezelfde auteur maakt melding van een *Echinocereus fobeanus* waarvan de meeldraden niet tot rijpheid waren ontwikkeld.

Van 4 cactussen en 5 andere vetplanten worden bij foto's korte karakteristieken gegeven. Pedersen bericht over waarnemingen in zijn kas. Kjemppf vervolgt zijn beschouwingen over succulente planten van Madagascar.

Kaktus jrg. 20 nr. 4 (1985).

Jensen bespreekt na een inleiding over het geslacht *Echinocereus* de soorten *E. viridiflorus* (+ variëteiten) en *E. sciurus*. Hansen en Ryder besteden aandacht aan de winterisolatie. Brandt stelt *Parodia procera* en *P. pseudoprocera* voor. Holm en Broogh geven korte plantkarakteristieken bij 8 foto's (4 cactussen en 4 andere succulenten). Pedersen vertelt een aantal wetenswaardigheden uit zijn verzameling. Holm sluit dit nummer af met een artikeltje over *Melocactus*.

Ludwig Bercht

INHOUD

Phyllo-sofie - P. van Veen	202
Wij stellen voor... <i>Discocactus pugionacanthus</i> - C. Wolters, G. Königs en J. Hovens	203
<i>Sedum atratum</i> - J.J. de Morree	205
<i>Sulcorebutia menesesii</i> var. <i>kamiensis</i> (slot) - A. Brederoo en J. Donald	207
Overpeinzingen van een beginnend liefhebber - B. Kahmann	209
Mesembryanthemaceae (LIV) - F. Nolte en A. de Graaf	210
Wormenmest - N.A.M. van den Heuvel	213
Agavenproblemen op de Bovenwindse Eilanden der Kleine Antillen (III) - P. Wagenaar Hummelinck	215
Het geslacht <i>Matucana</i> (III) - R. Bregman et.al.	220
Sukkelen met succulenten - P.P. van de Puyl	222
Boeken en tijdschriften - L. Bercht	223